ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών
ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «ΕΛΛΑΔΑ: ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ» ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΠΘ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΚΠΑ

(σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4485/2017)

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2019

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Το Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ σε συνεργασία με το Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ, αυτοδύναμα Τμήματα που παρέχουν σπουδές πρώτου κύκλου, επανιδρύουν και λειτουργούν από το ακαδημαϊκό έτος 2018−2019 αναμορφωμένο το Διιδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) με τίτλο «Ελλάδα: Εκκλησιαστική Ιστορία και Πολιτισμός», σύμφωνα με την απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας ΑΠΘ αρίθμ. 631/25-1-2019 και του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας ΕΚΠΑ αρίθμ. 7/29-1-2019 και τις διατάξεις του Ν. 4485/2017. Το παρόν ΔΠΜΣ ιδρύθηκε με το ΦΕΚ 3486/31.10.2016, τ. Β΄ **και λειτούργησε επιτυχώς κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2016-2017 και 2017-2018.**

Ο παρών Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών συμπληρώνει τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ΄ [Δεύτερος και Τρίτος Κύκλος Σπουδών] του Ν. 4485/4.8.2017 (ΦΕΚ 114/τ.Α΄/4.8.2017): «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Άρθρο 1. Σκοπός του ΔΠΜΣ	3
Άρθρο 2. Όργανα του ΔΠΜΣ	4
Άρθρο 3. Κατηγορίες υποψηφίων για φοίτηση στο ΔΠΜΣ	5
Άρθρο 4. Αριθμός Εισακτέων, Κριτήρια και Διαδικασία Επιλογής Εισακτέων	5
Άρθρο 5. Διάρκεια και Όροι Φοίτησης	7
Άρθρο 6. Πρόγραμμα Σπουδών- Έλεγχος Γνώσεων	9
Άρθρο 7. Υποτροφίες	17
Άρθρο 8. Διδακτικό Προσωπικό	17
Άρθρο 9. Έσοδα Προγραμμάτων –Διαδικασία Οικονομικής Διαχείρισης	19
Άρθρο 10. Διοικητική Υποστήριξη- Υλικοτεχνική Υποδομή	20
Άρθρο 11. Τελετουργικό Αποφοίτησης	22
Άρθρο 12. Τύπος Απονεμόμενου Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.)	22
Άρθρο 13. Λογοκλοπή.	22
Άρθρο 14. Οδηγός Σπουδών.	23
Άρθρο 15. Μεταβατικές Ρυθμίσεις.	23

Άρθρο 1
Σκοπός του ΔΠΜΣ

Οι Μεταπτυχιακές Σπουδές στο ΔΠΜΣ «Ελλάδα: Εκκλησιαστική Ιστορία και Πολιτισμός», αποσκοπούν στην **προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και των τεχνών, καθώς και την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας,** στην κατάρτιση επιστημόνων υψηλού επιπέδου ικανών να συμβάλουν **σε πεδία συγκεκριμένων γνωστικών κλάδων, ειδικές θεματικές ενότητες ή επιμέρους κλάδους των γνωστικών αντικειμένων του πρώτου κύκλου σπουδών των οικείων Τμημάτων,** καθώς και στην παραγωγή και μετάδοση γνώσεων, μεθοδολογιών, εργαλείων και ερευνητικών αποτελεσμάτων στον επιστημονικό χώρο που δραστηριοποιείται το κάθε Τμήμα.

Αντικείμενο του ΔΠΜΣ, το οποίο λειτουργεί κυρίως στις εγκαταστάσεις του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του ΑΠΘ και δευτερευόντως σε αυτές των Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ, είναι η μελέτη και η έρευνα των διαφόρων ιστορικών και πολιτιστικών δεδομένων του Ορθόδοξου χριστιανικού βίου, όπως αυτά παρήχθησαν μέσα στην ιστορική πορεία της Εκκλησίας στον ελλαδικό χώρο.

Σκοπός του Προγράμματος είναι η καλλιέργεια και η προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και έρευνας στα πεδία της Ιστορίας και του Πολιτισμού, όπως αυτά διαμορφώθηκαν στον ελλαδικό χώρο, ο εφοδιασμός των μεταπτυχιακών φοιτητών με εξειδικευμένες γνώσεις επί του αντικειμένου, με στόχο την πληρέστερη προετοιμασία για την επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία τους.

Ειδικότερα, το Πρόγραμμα αποσκοπεί:

i) Στην παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακών σπουδών.

ii) Στην κατάρτιση εξειδικευμένων αποφοίτων με στέρεο θεωρητικό υπόβαθρο στην Επιστήμη της Εκκλησιαστικής Ιστορίας και του Πολιτισμού που αναπτύχθηκε στην Ελλαδική Εκκλησία, καθώς και στην ανάπτυξη της ικανότητας διεπιστημονικής αντιμετώπισης σύνθετων πρακτικών προβλημάτων στα εν λόγω πεδία.

Η διεπιστημονικότητα επιτυγχάνεται, σε μεγάλο βαθμό, με τη διδασκαλία, για πρώτη φορά, μαθημάτων, όπως η Σύγχρονη διαχείριση Ιερών Μητροπόλεων και Ενοριών, η Διοίκηση και οργάνωση της Εκκλησίας της Ελλάδος καθώς και μαθημάτων που αφορούν στην εκκλησιαστική διπλωματία, πολιτική και εθιμοτυπία. Επίσης, δίνεται η διάσταση της επίδρασης της εκκλησιαστικής ζωής και παράδοσης στην διαμόρφωση της ελληνικής ταυτότητας και του πολιτισμού γενικότερα. Εκτός από μέλη ΔΕΠ των Τμημάτων Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του ΑΠΘ και Κοινωνικής Θεολογίας του ΕΚΠΑ, που αποτελούν τους εταίρους τους προγράμματος, συμμετέχουν μέλη ΔΕΠ των Τμημάτων Θεολογίας του ΑΠΘ και του ΕΚΠΑ, καθώς και της ΑΕΑ Θεσσαλονίκης.

iii) Στην εδραίωση της αυτοπεποίθησης των μεταπτυχιακών φοιτητών μέσω της παροχής εξειδικευμένων γνώσεων και της συστηματικής πρακτικής εξάσκησης στη συνθετική προσέγγιση των παραπάνω γνωστικών αντικειμένων.

iv) Στην προαγωγή της διεπιστημονικής έρευνας μέσω της διδασκαλίας και συζήτησης πάνω σε σύνθετα ερευνητικά αντικείμενα που αφορούν στην Εκκλησιαστική Ιστορία και τον Πολιτισμό της Ελλάδος, καθώς και στην εκπόνηση υψηλού επιπέδου συναφών μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών.

v) Στην ανάπτυξη κριτικών και ερευνητικών δεξιοτήτων που απαιτούνται για σπουδές διδακτορικού επιπέδου.

vi) Στην παροχή εκπαίδευσης και εξειδικευμένης γνώσης που αφορούν:

α) Στην πορεία του χριστιανισμού στον ελλαδικό χώρο, την ίδρυση και την οργάνωση της Εκκλησίας της Ελλάδος.

β) Στις μορφές και τη διάσταση του πολιτισμού, ο οποίος προήλθε ή είχε άμεση σχέση με την Ορθόδοξη θρησκευτική παράδοση στην Ελλάδα. Στόχος είναι αφενός η παραγωγή ακαδημαϊκού έργου σ’ αυτούς τους τομείς και αφετέρου η κατανόηση και η ερμηνεία των

διαφόρων μορφών του σύγχρονου πολιτισμού του Ελληνικού λαού, καθώς και των αλληλεπιδράσεων τους με τις άλλες ορθόδοξες χώρες, αλλά και τις άλλες ευρωπαϊκές θρησκευτικές παραδόσεις.

vii) Στην κατάρτιση θεολόγων, ιστορικών, νομικών, φιλολόγων, κοινωνιολόγων, πολιτικών επιστημόνων, διπλωματών, στελεχών της Εκκλησίας και κρατικών υπαλλήλων, με σχετικές προς το αντικείμενο γνώσεις, ώστε να μπορούν να προσφέρουν υψηλής ποιότητας επαγγελματικό ερευνητικό και εν γένει επιστημονικό έργο και να αποτελέσουν στελέχη σε οργανισμούς που σχετίζονται με τα πεδία του ΔΠΜΣ.

Καθοδηγητική φιλοσοφία του ΔΠΜΣ είναι αφενός να εξασφαλίσει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές σταθερά θεμέλια, σύγχρονες γνώσεις, μεθόδους και βασικές αρχές που θα τους καταστήσουν ικανούς για συνεχή εκπαίδευση, βελτίωση και παραγωγή δημιουργικής σκέψης, και αφετέρου να καλλιεργήσει σε αυτούς τις κριτικές και πρακτικές δεξιότητες που απαιτούν η κοινωνία και η Εκκλησία καθώς και μια δεοντολογικά υπεύθυνη επιστημονική, επαγγελματική και ερευνητική δραστηριότητα.

Υποχρέωση όλων των συντελεστών λειτουργίας του ΔΠΜΣ είναι η διασφάλιση της ποιότητας και της συνεχούς βελτίωσης κάθε πτυχής του προγράμματος της εκπαιδευτικής διαδικασίας και της έρευνας και η προώθηση συνεργασίας με συναφή Προγράμματα και Κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού.

Άρθρο 2
Όργανα του ΔΠΜΣ
(άρθρα 31, 44 και 45 του Ν.4485/2017)

Αρμόδια όργανα για τη διοίκηση, οργάνωση και λειτουργία του ΔΠΜΣ είναι:

1. Η *Σύγκλητος* του ΑΠΘ, είναι το αρμόδιο όργανο για τα θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα του ΔΠΜΣ, και ασκεί όσες αρμοδιότητες σχετικά με το ΔΠΜΣ δεν ανατίθενται από το νόμο ειδικώς σε άλλα όργανα.
2. Η εννεαμελής (9) *Ειδική Διιδρυματική Επιτροπή* (ΕΔΕ), που προβλέπεται στο άρθρο 31 παρ. 3 του Ν. 4485/2017 και συγκροτείται από τέσσερα (4) μέλη της Συνέλευσης του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ, και τρία (3) μέλη της Συνέλευσης του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ, τα οποία εκλέγονται για διετή θητεία από τις Συνελεύσεις των οικείων Τμημάτων και από δύο φοιτητές σύμφωνα με το άρθρο 31 παρ. 4 του Ν. 4485/2017. Της ΕΔΕ προεδρεύει ο Πρόεδρος/Διευθυντής, ο οποίος εκλέγεται από τα μέλη της και προέρχεται από το επισπεύδον Τμήμα.
3. *Η Συντονιστική Επιτροπή(Σ.Ε.)* του ΔΠΜΣ απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη ΔΕΠ των Τμημάτων οι οποίοι έχουν αναλάβει το μεταπτυχιακό έργο και εκλέγονται από τη ΕΔΕ για διετή θητεία και είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του ΔΠΜΣ. Της Συντονιστικής Επιτροπής προεδρεύει ο Διευθυντής.

Κατά τη λήξη της θητείας της ΣΕ, με ευθύνη του απερχόμενου Διευθυντή, συντάσσεται αναλυτικός απολογισμός του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του ΔΠΜΣ, καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του ΔΠΜΣ (άρθρο 44, παρ. 2 του Ν. 4485/2017)

4. *Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών* του Ιδρύματος στο οποίο ανήκει το επισπεύδον Τμήμα (ΑΠΘ), που αποτελείται από τον/την Αντιπρύτανη/νις Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικών Θεμάτων, ο/η οποίος/α εκτελεί χρέη Προέδρου και τους Κοσμήτορες του Ιδρύματος ως μέλη και έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 32 στην παράγραφο 5 του Ν. 4485/2017.
5. *Ο Διευθυντής του ΔΠΜΣ* είναι μέλος της ΣΕ και ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του, με απόφαση της ΕΔΕ, μεταξύ των μελών του επισπεύδοντος Τμήματος Ποιμαντικής και

Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ και του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ, που κατέχουν τη βαθμίδα του Καθηγητή ή του Αναπληρωτή Καθηγητή, για διετή θητεία και πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 31 της παρ. 8 Ν. 4485/2017. Δεν μπορεί να έχει περισσότερες από δύο (2) συνεχόμενες θητείες και δεν δικαιούται επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του έργο. Η εκλογή των μελών της ΕΔΕ γίνεται στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους κατά το οποίο λήγει η θητεία των μελών της προηγούμενης ΕΔΕ. Η εκλογή του Διευθυντή γίνεται στην πρώτη συνεδρίαση της νεοεκλεγείσας ΕΔΕ.*Ο Διευθυντής* έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 31 παρ. 8 του Ν. 4485/2017 και όποιες άλλες ορίζονται από τις Συνελεύσεις των οικείων Τμημάτων (άρθρο 45, παρ. 1γ).

6. Η εξαμελής *Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή (ΕΣΕ),* αρμόδια για την εξωτερική ακαδημαϊκή αξιολόγηση των Π.Μ.Σ. (άρθρο 44 παρ. 3 του Ν. 4485/2017).

Άρθρο 3
Κατηγορίες υποψηφίων για φοίτηση στο ΔΠΜΣ
(άρθρο 34 παρ. 1, 7 και 8 του Ν.4485/2017)

Κατηγορίες υποψηφίων που μπορούν να γίνουν δεκτοί για την παρακολούθηση του ΔΠΜΣ (άρθρο 34, παρ. 1, Ν. 4485/2017) είναι:

1. Κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών των Τμημάτων Θεολογίας και Τμημάτων ανθρωπιστικών επιστημών των Πανεπιστημίων της ημεδαπής.

2. Κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών ΑΕΙ και ΤΕΙ της ημεδαπής.

3. Πτυχιούχοι των Ανώτατων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών και των Παραγωγικών Σχολών.

4. Κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν απονέμεται σε φοιτητή του οποίου ο τίτλος σπουδών πρώτου κύκλου από ίδρυμα της αλλοδαπής δεν έχει αναγνωριστεί από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), σύμφωνα με το ν. 3328/2005 (Α' 80).

5. Μέλη των κατηγοριών ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 34, μπορούν να εγγραφούν ως υπεράριθμοι και μόνο ένας κατ΄ έτος ανά ΠΜΣ, που οργανώνεται σε Τμήματα του Ιδρύματος που υπηρετούν, το οποίο είναι συναφές με τον τίτλο σπουδών και το έργο που επιτελούν στο οικείο Ίδρυμα.

Άρθρο 4
Αριθμός Εισακτέων, Κριτήρια και Διαδικασία Επιλογής Εισακτέων
(άρθρα 34 και 45 του Ν.4485/2017)

1. Ο αριθμός των εισακτέων στο ΔΠΜΣ για κάθε ακαδημαϊκό έτος ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε εξήντα (60) φοιτητές/τριες, ο οποίος, θεωρούμενος σε σχέση με τον ετήσιο αριθμό εισακτέων των δύο συνεργαζομένων Τμημάτων θεωρείται ότι διασφαλίζει την ποιότητα των εκπαιδευτικών υπηρεσιών που παρέχονται από το ΔΠΜΣ. Ο μέγιστος αριθμός των φοιτητών/τριών ανά διδάσκοντα καθορίζεται στους δέκα (10).

2. Η ΕΔΕ προκηρύσσει θέσεις με ανοιχτή διαδικασία (πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος) για την εισαγωγή πτυχιούχων στο ΔΠΜΣ. Στην πρόσκληση αναφέρονται οι προϋποθέσεις εισαγωγής, κατηγορίες πτυχιούχων και αριθμός εισακτέων, τρόπος εισαγωγής, κριτήρια επιλογής, κλπ, οι προθεσμίες υποβολής αιτήσεων, καθώς και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται.

Ειδικότερα η προκήρυξη προσδιορίζει:

α) Τα απαραίτητα προσόντα των υποψηφίων για εισαγωγή στο ΔΠΜΣ.

β) Την προθεσμία υποβολής δικαιολογητικών.

γ) Το γενικό τρόπο αξιολόγησης υποψηφίων.

δ) Τη διεύθυνση υποβολής δικαιολογητικών.

3. Οι αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του επισπεύδοντος Τμήματος είτε σε έντυπη είτε σε ηλεκτρονική μορφή. Με την αίτησή του ο υποψήφιος υποβάλλει τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α) Αίτηση συμμετοχής στο ΔΠΜΣ.

β) Αντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων ελληνικού ΑΕΙ ή ΤΕΙ, ή, σε περίπτωση πτυχιούχων πανεπιστημίων του εξωτερικού, πιστοποιητικό αντιστοιχίας και ισοτιμίας από το ΔΟΑΤΑΠ.

γ) Πιστοποιητικό σπουδών με αναλυτική βαθμολογία όλων των προπτυχιακών μαθημάτων, στο οποίο αναγράφεται και βαθμός του πτυχίου.

δ) Βιογραφικό σημείωμα, στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές, η επαγγελματική εμπειρία, καθώς και η επιστημονική και κοινωνική δραστηριότητα του υποψηφίου.

ε) Υπόμνημα μέχρι χιλίων (1000) λέξεων, στο οποίο αναφέρονται τα επιστημονικά ενδιαφέροντα του υποψηφίου και οι λόγοι για τους οποίους ενδιαφέρεται να ακολουθήσει τις σπουδές του ΔΠΜΣ.

στ) Πιστοποιητικό γνώσης τουλάχιστον μιας ξένης γλώσσας. Το πιστοποιητικό αυτό μπορεί να είναι εναλλακτικά: i) αποδεικτικό γνώσης της ξένης γλώσσας επιπέδου Β2 (καλή γνώση) ή ανώτερο, σύμφωνα με το σύστημα του Συμβουλίου της Ευρώπης, το οποίο γίνεται αποδεκτό από τον ΑΣΕΠ., ή ii) TOEFL με τουλάχιστον 87 μονάδες στο Internet-basedtest, ή iii) Απολυτήριο δευτεροβάθμιας ή Πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από ξενόγλωσσο Πανεπιστήμιο (το οποίο έχει αναγνωρισθεί από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή ΔΟΑΤΑΠ), ή iv) Πτυχίο Αγγλικής–Γαλλικής–Γερμανικής-Ιταλικής ή Ισπανικής Φιλολογίας, ή v) Πιστοποιητικό από το ΙΜΧΑ, για τη γνώση των σλαβικών και λοιπών βαλκανικών γλωσσών ή άλλου αναγνωρισμένου ιδρύματος.

Οι υποψήφιοι που δεν είναι κάτοχοι πιστοποιητικού γνώσης ξένων γλωσσών, έχουν τη δυνατότητα να εξεταστούν γραπτά, από Επιτροπή καθηγητών με αντίστοιχη γλωσσομάθεια, για να αποδείξουν τη γνώση της γλώσσας. Σε περίπτωση γνώσης και δεύτερης ξένης γλώσσας υποβάλλεται επίσης το αντίστοιχο πιστοποιητικό.

Οι αλλοδαποί καταθέτουν πιστοποιητικό γλωσσομάθειας της ελληνικής γλώσσας από Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας ενός ΑΕΙ ή ελληνικό Απολυτήριο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή πτυχίο ελληνόγλωσσου Πανεπιστημιακού Τμήματος, ή κρατικό πιστοποιητικό γλωσσομάθειας επιπέδου Β2. Οι αλλοδαποί που γνωρίζουν την ελληνική, αλλά δεν είναι κάτοχοι πιστοποιητικού ελληνομάθειας, έχουν τη δυνατότητα να εξεταστούν γραπτά, από Επιτροπή καθηγητών, για να αποδείξουν τη γνώση της ελληνικής γλώσσας.

ζ) Αποδεικτικά για τυχόν ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα, για συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα κινητικότητας σπουδαστών, καθώς και για επαγγελματική εμπειρία συναφή προς το πεδίο ειδίκευσης.

η) Δύο συστατικές επιστολές, κατά προτίμηση από μέλη ΔΕΠ. Οι συστατικές επιστολές είναι εμπιστευτικές και δεν επιστρέφονται.

θ) Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας ή του διαβατηρίου.

4. Η ΣΕ καταρτίζει πλήρη κατάλογο με όλους τους υποψηφίους και ύστερα από τον σχετικό έλεγχο, απορρίπτει όσους δεν πληρούν τα ελάχιστα κριτήρια που έχουν καθοριστεί από την ΕΔΕ και καλεί σε συνέντευξη, όπου προβλέπεται, τους προκρινόμενους υποψηφίους που έχουν συγκεντρώσει τα προαπαιτούμενα.

Η αξιολόγηση των υποψηφίων, που μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες έχουν προσκομίσει όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, γίνεται σε τρεις φάσεις. Η πρώτη φάση είναι προκριματική. Απαραίτητη προϋπόθεση πρόκρισης στην δεύτερη φάση είναι η κατάθεση όλων των απαιτουμένων δικαιολογητικών.

Τα κριτήρια αξιολόγησης της δεύτερης φάσης και οι αντίστοιχες μέγιστες βαθμολογίες είναι:

α) Γενικός βαθμός πτυχίου, πολλαπλασιαζόμενος με τον συντελεστή πέντε (5), με ανώτατο όριο τα πενήντα (50) μόρια.

β) Προηγούμενη ερευνητική δραστηριότητα ή συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα κινητικότητας σπουδαστών: μέχρι δέκα (10) μόρια.

γ) Ενδεχόμενη επαγγελματική εμπειρία: μέχρι δέκα (10) μόρια.

δ) Δεύτερο πτυχίο ή μεταπτυχιακός τίτλος λαμβάνει πέντε (5) μόρια.

ε) Γνώση δεύτερης ξένης γλώσσας επιπέδου Β2 λαμβάνει πέντε (5) μόρια.

Η ΕΔΕ αξιολογεί και προκρίνει σε πρώτη συνεδρίαση τους υποψηφίους με βάση τα κριτήρια της δεύτερης φάσης. Στην συνέχεια προωθεί τον σχετικό κατάλογο των προκριθέντων κατά τη δεύτερη φάση στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ, η οποία προσκαλεί τους υποψηφίους για συμμετοχή στην τρίτη φάση.

Η τρίτη φάση περιλαμβάνει προφορική συνέντευξη με κλίμακα βαθμολόγησης από μηδέν (0) έως δέκα (10). Ο βαθμός της προφορικής συνέντευξης πολλαπλασιάζεται με τον συντελεστή δύο (2), δηλαδή η συνέντευξη λαμβάνει κατ' ανώτατο όριο είκοσι (20) μόρια. Η διαδικασία της συνέντευξης γίνεται από ειδική επιτροπή μελών ΔΕΠ των συνεργαζόμενων Τμημάτων, η οποία συγκροτείται με απόφαση της ΕΔΕ.

Με βάση την τελική βαθμολογία κάθε υποψηφίου, καταρτίζεται κατάλογος με αξιολογική σειρά. Ο τελικός πίνακας επιτυχόντων επικυρώνεται από την ΕΔΕ.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας στην τελευταία θέση του πίνακα επιτυχόντων εισάγονται όλοι οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι.

Ο τελικός πίνακας επιτυχόντων και τυχόν επιλαχόντων, αφού επικυρωθεί από την ΕΔΕ, αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων της Γραμματείας και στην ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ.

Οι επιτυχόντες ενημερώνονται από τη Γραμματεία του ΔΠΜΣ και καλούνται να απαντήσουν εγγράφως εντός πέντε (5) ημερών, αν αποδέχονται την ένταξή τους στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα και τους όρους λειτουργίας του. Η μη απάντηση από επιλεγέντα υποψήφιο μέσα στην παραπάνω προθεσμία ισοδυναμεί με άρνηση αποδοχής. Εφόσον υπάρξουν αρνήσεις, η Γραμματεία του ΔΠΜΣ ενημερώνει τους αμέσως επομένους στη σειρά αξιολόγησης από το σχετικό κατάλογο επιτυχίας.

Ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών που δύναται να αναλάβει κάθε ένας διδάσκων για επίβλεψη διπλωματικών εργασιών είναι έξι (6) για κάθε ακαδημαϊκό έτος.

Άρθρο 5
Διάρκεια και Όροι Φοίτησης
(άρθρα 33, 34 και 35 του Ν. 4485/2017)

Το ΔΠΜΣ απονέμει τον τίτλο Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) «*Ελλάδα: Εκκλησιαστική Ιστορία και Πολιτισμός*», έχει διάρκεια 3 (τριών) ακαδημαϊκών εξαμήνων, πιστώνεται με 90 ECTS (1 ECTS=26 Ώρες Φόρτου Εργασίας). Στο Α΄ εξάμηνο διδάσκονται τρία (3) Υποχρεωτικά Μαθήματα και ένα (1) Υποχρεωτικό Μάθημα Επιλογής. Στο Β΄ εξάμηνο διδάσκονται τρία (3) Υποχρεωτικά Μαθήματα και ένα (1) Υποχρεωτικό Μάθημα Επιλογής. Στο Γ΄ εξάμηνο οι φοιτητές/τριες εκπονούν τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία.

1. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν ανελλιπώς τις παραδόσεις και τις λοιπές δραστηριότητες που προβλέπονται για κάθε μάθημα. Το επιτρεπτό όριο απουσιών, αδιακρίτως αν πρόκειται για απουσίες δικαιολογημένες ή μη, είναι μέχρι τέσσερεις (4) τρίωρες διαλέξεις. Εάν ο μεταπτυχιακός φοιτητής συγκεντρώνει πέντε (5) απουσίες ή περισσότερες, θα πρέπει να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα με καταβολή των αντίστοιχων διδάκτρων. Στην περίπτωση αυτή υπόκειται εκ νέου στη διαδικασία αξιολόγησης, οπότε αν και για δεύτερη φορά συγκεντρώσει πέντε (5) απουσίες ή αποτύχει στην εξέταση του μαθήματος, διαγράφεται από το πρόγραμμα.

2. Για την εξυπηρέτηση των εργαζομένων και των διαμενόντων, σε μεγάλη απόσταση από τους χώρους διδασκαλίας του ΔΠΜΣ μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών, προβλέπεται η διδασκαλία των μαθημάτων να πραγματοποιείται τα Σάββατα. Παρόλα αυτά στους μεταπτυχιακούς/κες φοιτητές/τριες προβλέπεται σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 33 του Ν. 4485/2017 (114 Α΄) και η δυνατότητα μερικής φοίτησης για εξαιρετικές περιπτώσεις

εργαζομένων, με βάση τα απαραίτητα έγγραφα και δικαιολογητικά και την εκτίμησή τους από την ΕΔΕ. Παράλληλα, η μερική φοίτηση προβλέπεται και για μη εργαζόμενους μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες που αδυνατούν να ανταποκριθούν στις ελάχιστες απαιτήσεις του προγράμματος «πλήρους» φοίτησης και για ιδιαίτερες εξαιρετικά σοβαρές περιπτώσεις (ασθένεια, σοβαροί οικογενειακοί λόγοι, στράτευση, λόγοι ανωτέρας βίας κ.ά.), για τις οποίες αποφασίζει η ΕΔΕ. Η διάρκεια των σπουδών μερικής φοίτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο της κανονικής φοίτησης.

3. Σε ειδικές περιπτώσεις είναι δυνατόν να χορηγείται με απόφαση της ΕΔΕ προσωρινή αναστολή της φοίτησης για χρονικό διάστημα που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Κατά την διάρκεια της αναστολής, ο μεταπτυχιακός φοιτητής χάνει την ιδιότητα του φοιτητή. Ο χρόνος της αναστολής δεν προσμετράται στην ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Μετά τη λήξη της αναστολής φοίτησης, ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει όλα τα μαθήματα, σεμινάρια κ.ά., στα οποία δεν έχει αξιολογηθεί επιτυχώς πριν από την αναστολή φοίτησής του. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής, ο οποίος λαμβάνει αναστολή φοίτησης, όταν επανέλθει στη φοίτησή του εξακολουθεί να υπάγεται στο καθεστώς φοίτησης του χρόνου εγγραφής του ως μεταπτυχιακού φοιτητή.

4. Με αιτιολογημένη απόφαση της ΕΔΕ είναι δυνατόν και μόνο για εξαιρετικές περιπτώσεις (ασθένεια, φόρτος εργασίας, σοβαροί οικογενειακοί λόγοι, στράτευση, λόγοι ανωτέρας βίας κ.ά) να χορηγείται παράταση σπουδών και μέχρι ένα (1) έτος. Η παράταση σπουδών αφορά το χρόνο φοίτησης ή και το χρόνο εκπόνησης και κατάθεσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

5. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, ακόμη και με χρήση των δυνατοτήτων των προηγούμενων παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου, ο ανώτατος χρόνος για την περάτωση των σπουδών και την κατάθεση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας του ΔΠΜΣ δεν μπορεί να υπερβεί τα τρία (3) έτη από την εγγραφή του μεταπτυχιακού φοιτητή στο Πρόγραμμα πλήρους φοίτησης.

6. Για θέματα επανεξέτασης μαθημάτων σε οφειλόμενα μαθήματα ή διαγραφής, αποφαίνεται η ΕΔΕ μετά από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής, η οποία αποφασίζει για τους όρους της επανεξέτασης και τους λόγους διαγραφής. Λόγοι διαγραφής είναι οι εξής: α) η μη επαρκής πρόοδος του μεταπτυχιακού φοιτητή (η οποία τεκμηριώνεται με μη συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία: παρακολουθήσεις, εξετάσεις), β) η πλημμελής εκπλήρωση λοιπών υποχρεώσεων που ορίζονται από τον οικείο Κανονισμό, γ) συμπεριφορά που προσβάλλει την ακαδημαϊκή δεοντολογία, όπως π.χ. η λογοκλοπή, και δ) αίτηση του ίδιου του μεταπτυχιακού/κης φοιτητή/τριας.

Με βάση το άρθρο 34 παρ. 6 Ν. 4485/2017 αν ο μεταπτυχιακός/ή φοιτητής ή φοιτήτρια αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και θεωρείται από τον οικείο Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του/της, από τριμελή επιτροπή μελών ΔΕΠ της Σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από την ΕΔΕ, μέσα σε χρονικό διάστημα τριάντα (30) ημερών. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδάσκων.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές εγγράφονται και συμμετέχουν στο ΔΠΜΣ υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον παρόντα Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών. Οι εγγραφές των εισαγομένων μεταπτυχιακών φοιτητών αρχίζουν μετά από ανακοίνωση της Γραμματείας του οικείου Τμήματος στην οποία ορίζεται και η χρονική διάρκεια των εγγραφών και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται.

Οι μεταπτυχιακοί/κες φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα, τις παροχές και τις διευκολύνσεις που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Το οικείο ΔΠΜΣ εξασφαλίζει διευκολύνσεις σε μεταπτυχιακούς/κες φοιτητές/τριες με αναπηρία ή και ειδικές

εκπαιδευτικές ανάγκες. Όλες οι προβλεπόμενες αίθουσες διδασκαλίας και τα χρησιμοποιούμενα εργαστήρια διαθέτουν την υλικοτεχνική υποδομή για την πρόσβαση σε άτομα ΑΜΕΑ (βλ. σχετικό παράρτημα). Επίσης, προβλέπεται η διενέργεια προφορικής εξέτασης για τη διευκόλυνση ατόμων π.χ. με πρόβλημα δυσλεξίας.

Στο ΔΠΜΣ προβλέπονται τέλη φοίτησης ύψους 1800 ευρώ. Οι μεταπτυχιακοί/κες φοιτητές/τριες υποχρεούνται στην καταβολή τους, σε τρεις ισόποσες δόσεις (600 ευρώ ανά δόση). Η πρώτη δόση καταβάλλεται κατά την εγγραφή, ενώ η δεύτερη και η τρίτη πριν την έναρξη των αντίστοιχων εξαμήνων σε λογαριασμό που ορίζεται από τον ΕΛΚΕ του ΑΠΘ.

Τέλος, εκτός από τη διδασκαλία μαθημάτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος μπορεί να λαμβάνουν χώρα παράλληλες εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες (σύμφωνα με τα οριζόμενα από τον ΕΛΚΕ του ΑΠΘ), όπως η συμμετοχή σε ημερίδες και συνέδρια και η παρακολούθηση σεμιναρίων, καθώς και σε άλλες δραστηριότητες, που μπορεί να συνίστανται σε λειτουργία ταχύρρυθμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων γενικού ή εξειδικευμένου χαρακτήρα, εκπαίδευση στελεχών συγκεκριμένης διάρκειας, συμμετοχή ή επιμέλεια σε διάφορες εκδόσεις ή ερευνητικά προγράμματα συναφή με την παροχή υπηρεσιών σε οργανισμούς κ. ά. Σε αυτούς που παρακολουθούν παράλληλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες του προγράμματος χορηγείται, μετά από σχετική απόφαση της ΕΔΕ του ΔΠΜΣ, βεβαίωση παρακολούθησης. Επίσης, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες οφείλουν να παρουσιάζουν τις εργασίες που τους ανατίθενται, να συμμετέχουν υποχρεωτικά στα σεμινάρια και τις διαλέξεις που οργανώνονται από τα εργαστήρια και να παρακολουθούν την υποστήριξη μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών της ειδίκευσής τους.

Το ΔΠΜΣ προβλέπει απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών των οποίων το εισόδημα (ατομικό ή οικογενειακό) δεν υπερβαίνει το μεν ατομικό το εκατό τοις εκατό (100%), το δε οικογενειακό το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του εθνικού διάμεσου ισοδύναμου εισοδήματος[1]**.** Οι απαλλασσόμενοι φοιτητές/τριες δεν θα πρέπει να ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών που εισάγονται στο ΔΠΜΣ και αφορά τη συμμετοχή σε ένα μόνο ΠΜΣ. Σύμφωνα με το άρθρο 35 του Ν. 4485/2017, αν οι δικαιούχοι υπερβαίνουν το ανωτέρω ποσοστό, επιλέγονται με σειρά κατάταξης ξεκινώντας από αυτούς που έχουν το μικρότερο εισόδημα.

Η αίτηση απαλλαγής τελών φοίτησης υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο στην ΕΔΕ ύστερα από την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών στο ΔΠΜΣ Σε καμία περίπτωση η οικονομική αδυναμία δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής στο ΔΠΜΣ.

Άρθρο 6
Πρόγραμμα Σπουδών-Έλεγχος Γνώσεων
(άρθρα 34 και 45 του Ν. 4485/2017)

Το ΔΠΜΣ «Ελλάδα: Εκκλησιαστική Ιστορία και Πολιτισμός» διαρθρώνεται σε τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Αναλυτικότερα, τα μαθήματα, οι ώρες εβδομαδιαίως και η κατανομή των ECTSανά πεδίο και εξάμηνο έχουν ως εξής:

Μαθήματα 1ουΕξαμήνου	**ΔΜ**	**ECTS**
Ε1. Πηγές της Εκκλησιαστικής Ιστορίας της Ελλάδος	3	7,5
Ε2. Εκκλησιαστική Ιστορία του ελλαδικού χώρου έως το αυτοκέφαλο	3	7,5
Ε3. Ελληνικός Πολιτισμός και Ορθόδοξη χριστιανική Εκκλησία	3	7,5
ΧΕ. Υποχρεωτικόμάθημα Επιλογής	3	7,5
Σύνολο 1ουΕξαμήνου	**12**	**30**

[1] (άρθρο 35 παρ. 2) Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ορίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή των διατάξεων για την απαλλαγή τελών φοίτησης.

Μαθήματα 2ουΕξαμήνου	ΔΜ	ECTS
Ε4. Ιστορία της Εκκλησίας της Ελλάδος από το αυτοκέφαλο έως σήμερα	3	7,5
Ε5. Ορθόδοξη πνευματικότητα στον ελλαδικό χώρο	3	7,5
Ε6. Ιστορική επισκόπηση της ορθοδόξου θεολογίας	3	7,5
ΘΕ. Υποχρεωτικόμάθημα Επιλογής	3	7,5
Σύνολο 2ουΕξαμήνου	**12**	**30**
Μαθήματα ΕπιλογήςΧειμερινούΕξαμήνου	**ΔΜ**	**ECTS**
ΧΕ1. Οικουμενικό Πατριαρχείο και ελλαδικός χώρος: Ιστορία και εκκλησιαστική παράδοση	3	7,5
ΧΕ2. Εκκλησιαστική διπλωματία και εθιμοτυπία στην Εκκλησία της Ελλάδος	3	7,5
ΧΕ3. Στα βήματα του απ. ΠαύλουστηνΕλλάδα	3	7,5
Μαθήματα Επιλογής ΕαρινούΕξαμήνου	**ΔΜ**	**ECTS**
ΘΕ1Διοίκηση και οργάνωση της Εκκλησίας της Ελλάδος	3	7,5
ΘΕ2. Ορθόδοξος πολιτισμός και ελληνική ταυτότητα	3	7,5
ΘΕ3. Αναγνώριση-Τεκμηρίωση, Διαχείριση και Προστασία των χριστιανικών μνημείων του Ελλαδικού χώρου	3	7,5
3ΟΕξάμηνο		**ECTS**
Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Εργασίας		30

Β. Περιεχόμενο των μαθημάτων(παρ. στ, άρθρο 45, ν.4485/17)

Ι) ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Πηγές της Εκκλησιαστικής Ιστορίας της Ελλάδος:

Το μάθημα προσφέρει τη δυνατότητα στους μεταπτυχιακούς φοιτητές να βρίσκουν, μελετούν, αξιολογούν και αξιοποιούν τις πηγές της Εκκλησιαστικής Ιστορίας της Ελλάδος. Θεμελιώδους σημασίας θεωρούνται οι περιεχόμενες στην Καινή Διαθήκη πηγές όπως οι Πράξεις των Αποστόλων και οι Επιστολές του Αποστόλου Παύλου (Α’ και Β’ προς Θεσσαλονικείς, Α’ και Β’ προς Κορινθίους, Προς Φιλιππησίους, Προς Τίτον) κείμενα τα οποία παρέχουν σημαντικές πληροφορίες και μας δίνουν την εικόνα των πρώτων χριστιανικών κοινοτήτων και τις συνθήκες με τις οποίες ιδρύθηκαν στον ευρύτερο ελλαδικό χώρο. Ακολουθούν η Α΄ επιστολή του Κλήμεντος Ρώμης προς τους Κορινθίους (95-96 μ.Χ.), από την οποία αντλούνται σημαντικές πληροφορίες, για τη ζωή και τα προβλήματα που αντιμετώπιζε η τοπική χριστιανική κοινότητα και οι σχέσεις που είχε αναπτύξει με τον επίσκοπο Ρώμης· η επιστολή του Σμύρνης Πολυκάρπου προς τους Φιλιππησίους (110-111 μ.Χ.)· τα έργα των Αθηναίων Απολογητών Κοδράτου και Αθηναγόρα. Από τον 4ο αι. και μετά, αξιόλογες πληροφορίες μας δίνουν τα έργα του Κλήμη Αλεξανδρέα, του Ωριγένη και του Ευσεβίου Καισαρείας, καθώς και οι άλλες πηγές της Εκκλησιαστικής ιστορίας όπως πρακτικά τοπικών και οικουμενικών Συνόδων, μαρτυρολόγια, αγιολογικά έργα, Τακτικά (Notitiae Episcopatuum), κώδικες, επιγραφές, φιλολογικά έργα κ.ά.).

Η Εκκλησιαστική Ιστορία του ελλαδικού χώρου ως το αυτοκέφαλο:

Το μάθημα βοηθά τον μεταπτυχιακό φοιτητή να κατανοήσει την ιστορική εξέλιξη, πορεία και διαμόρφωση της Εκκλησίας στον ελλαδικό χώρο έως τα μέσα του 19ο αιώνα και να γνωρίσει τις σημαντικότερες φάσεις της ιστορίας της. Αξιολογούνται τα πιο σημαντικά γεγονότα που αφορούν στον ιστορικό βίο της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Η πρώτη περίοδος καλύπτει τους επτά πρώτους αιώνες του ιστορικού βίου της Εκκλησίας, δηλαδή από την κήρυξη του Ευαγγελίου από τον απόστολο Παύλο (49/50) έως τις αρχές των εικονομαχικών ερίδων (727-843), στα πλαίσια των οποίων οι εκκλησιαστικές διοικήσεις του

Ανατολικού Ιλλυρικού αποσπάσθηκαν από την τότε εποπτεία του παπικού θρόνου και εντάχθηκαν στην εκκλησιαστική δικαιοδοσία της Κωνσταντινούπολης. Η δεύτερη ιστορική περίοδος (732/3-1430/53) καλύπτει το χρονικό διάστημα έως την άλωση της Κωνσταντινούπολης (1453) από τους Οθωμανούς. Η τρίτη χρονικά περίοδος (αρχές 15ου αι.-1833/1850) περιλαμβάνει την προσφορά της Εκκλησίας κατά την Οθωμανική περίοδο, στη διαφύλαξη και ανάπτυξη της εθνικής και θρησκευτικής αυτοσυνειδησίας του Γένους καθώς και την περίοδο από την ίδρυση του ελληνικού κράτους έως την αυτοκέφαλη διοργάνωση της Εκκλησίας της Ελλάδος (1850).

Ελληνικός Πολιτισμός και Ορθόδοξη χριστιανική Εκκλησία:

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο φοιτητής θα μπορέσει να αποκτήσει ιστορική, φιλοσοφική, κοινωνιολογική, θεολογική και ψυχολογική γνώση τών επιρροών τού ελληνικού (αρχαίου, μεσαιωνικού - βυζαντινού και νεότερου) πολιτισμού (ως ηθών και εθίμων, γλώσσας, τρόπου σκέψης, τέχνης κ.λπ.) στην ελλαδική Ορθόδοξη Εκκλησία. Αλλά, και αντίστροφα, της πνευματικής επίδρασης του Ορθόδοξου Χριστιανισμού στη διαμόρφωση των εθνικών και κοινωνικών θεσμών και τη διάπλαση, γενικότερα, του Έλληνα πολίτη και Ορθόδοξου πιστού Χριστιανού.

Ιστορία της Εκκλησίας της Ελλάδος από το αυτοκέφαλο έως σήμερα

Η περίοδος αυτή μελετά την ιστορία της Εκκλησίας της Ελλάδος από την αυτοκέφαλη διοργάνωσή της έως σήμερα και την καταλυτική επίδραση των πολιτειοκρατικών αντιλήψεων της ευρωπαϊκής πολιτειολογίας στη λειτουργία της. Η πραξικοπηματική και αντικανονική ανακήρυξη των εκκλησιαστικών επαρχιών του νεοσύστατου ελληνικού κρατιδίου, το 1833, σε αυτοκέφαλη Εκκλησία από τον βασιλιά Όθωνα και τον αντιβασιλιά Μάουρερ, με τη σύμπραξη Ελλήνων πολιτικών και κληρικών θεολόγων, όπως του Θεόκλητου Φαρμακίδη, επέφερε ρήξη στις σχέσεις της Ελλαδικής Εκκλησίας με το Οικουμενικό Πατριαρχείο και τον εγκλωβισμό της πρώτης στον ασφυκτικό κλοιό των πολιτειοκρατικών επιλογών της πολιτικής εξουσίας. Η ίδια σχεδόν κατάσταση συνεχίστηκε και μετά την κανονική χορήγηση του αυτοκεφάλου (Πατριαρχικός Συνοδικός Τόμος του 1850). Η Εκκλησία της Ελλάδος δεν κατόρθωσε να αποτινάξει τα θεσμοθετημένα πολιτειοκρατικά δεσμά της, μεταβληθείσα σε κρατικό διοικητικό θεσμό, οργανωμένο κατά τα πρότυπα των προτεσταντικών κονσιστορίων έως το 1923, όταν η διά του Καταστατικού Χάρτη του 1923 καθιέρωση της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας ως «ανωτάτης εν τω κράτει εκκλησιαστικής αρχής», βελτίωσε το υφιστάμενο πολιτειοκρατικό καθεστώς, ωστόσο δεν εξουδετέρωσε τις παγιωμένες πολιτειοκρατικές διαθέσεις της πολιτικής εξουσίας, οι οποίες δεν έπαυσαν να εκδηλώνονται με εναλλασσόμενες εντάσεις και αντικανονικές παρεμβάσεις. Το 1977 ψηφίσθηκε από την Βουλή των Ελλήνων ο πρώτος αυτοτελής και συνταγματικά κατοχυρωμένος Καταστατικός Χάρτης της αυτοκεφάλου Εκκλησίας της Ελλάδος σηματοδοτώντας μια νέα περίοδο στη ζωή και λειτουργία της.

Ιστορική επισκόπηση της ορθοδόξου θεολογίας:

Παρουσιάζεται, ερμηνεύεται και συζητείται η ιστορική επισκόπηση της ορθοδόξου θεολογίας από απαρχής μέχρι σήμερα με τη συνεξέταση ιστορικών και πνευματικών παραγόντων διαμόρφωσής της (κύριοι σταθμοί, πρόσωπα-συντελεστές, μνημεία χριστιανικού πολιτισμού. Συγκεκριμένα μελετώνται οι αρχές, οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια της ορθοδόξου θεολογίας, οι απαρχές της θεολογίας, η διαμόρφωση και συνοδική οριοθέτηση της πίστεως και της θεολογίας της Εκκλησίας (τριαδολογικό και χριστολογικό δόγμα), η θεολογία της Εκκλησίας και η χαρισματική ζωή, η θεολογική σύνθεση του Ιωάννου Δαμασκηνού, η θεολογία της εικόνας και η ασκητική-μοναστική παράδοση, τα κύρια στοιχεία της θεολογίας του αγίου Γρηγορίου του Παλαμά, η πορεία και τα προβλήματα της θεολογίας κατά τους Νεώτερους χρόνους (ΙΕ-ΙΘ΄αιώνες), η θεολογία του εικοστού αιώνα- το ορόσημο της δεκαετίας του ’60, η θεολογία στο σταυροδρόμι του εικοστού πρώτου αιώνα (αιώνας της ανθρωπολογίας) καθώς και η σπουδαιότητα και η επικαιρότητα της ορθοδόξου θεολογίας σήμερα σε διάλογο με Ανθρωπιστικές και άλλες Επιστήμες

Ορθόδοξη Πνευματικότητα στον Ελλαδικό χώρο:
Μελετάται η πνευματική ζωή και δημιουργία στον ελλαδικό χώρο, από τον 8ο κυρίως αιώνα, όταν παρουσιάζονται σε αυτόν εκκλησιαστικοί συγγραφείς, όπως ο Ανδρέας Κρήτης και ο Θεσσαλονίκης Ιωσήφ έως και τις ημέρες μας με την πνευματική παρουσία των αγίων Παϊσίου και Πορφυρίου των αγιορειτών. Ο Θεσσαλονίκης Νικήτας, ο Κορίνθου Γρηγόριος Πάρδος, ο Βουλγαρίας Θεοφύλακτος από την Εύβοια, ο Μεθώνης Νικόλαος, ο Θεσσαλονίκης Ευστάθιος, ο Αθηνών Μιχαήλ Χωνιάτης και ο Νέων Πατρών Ευθύμιος Μαλάκης, ο Ναυπάκτου Ιωάννης Απόκαυκος, ο Αχριδών Δημήτριος Χωματηνός, ο Κίτρους Ιωάννης, ο Κερκύρας Βασίλειος Πεδιαδίτης, ο Ματθαίος Βλάσταρης, ο Γρηγόριος Παλαμάς, οι Νικόλαος και Νείλος Καβάσιλας, ο Θεσσαλονίκης Ισίδωρος Γλαβάς και ο Θεσσαλονίκης Συμεών, ο Γεννάδιος Σχολάριος, ο Κοσμάς Αιτωλός είναι μερικοί μόνο από τους πολλούς εκκλησιαστικούς άνδρες οι οποίοι, αντιπροσωπεύοντας σχεδόν ολόκληρο τον ελλαδικό χώρο, διακρίθηκαν ανάμεσα στους πνευματικούς ανθρώπους, λογίους και θεολόγους της εποχής τους. Πολλοί από αυτούς άφησαν σημαντικά θεολογικά έργα.

ΙΙ) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Οικουμενικό Πατριαρχείο και Ελλαδικός χώρος: Ιστορία και εκκλησιαστική παράδοση:
Εξετάζονται οι ιδιαίτερες σχέσεις μεταξύ του Οικουμενικού Πατριαρχείου και του ελλαδικού χώρου, από την ίδρυση της Κωνσταντινούπολης, τον 4ο αιώνα, ως πρωτεύουσας της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και κυρίως από τον 8ο αιώνα, όταν το Ανατολικό Ιλλυρικό εντάχθηκε στον διοικητικό κορμό του Οικουμενικού Πατριαρχείου, έως και τις ημέρες μας. Η γεωγραφική θέση, η κοινή πολιτική, πολιτιστική και πνευματική παράδοση, η πρώιμη εθνική αυτοσυνειδησία, καθώς και οι πλούσιες εκκλησιαστικές και λοιπές ιστορικές εμπειρίες που βιώθηκαν από τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες, διαμόρφωσαν την εκκλησιαστική ταυτότητα και τη διαχρονική ενότητα του ελλαδικού χώρου με την Εκκλησία της Κωνσταντινούπολης παρά τις αλλεπάλληλες περιπέτειες που σημάδεψαν την πορεία του ελληνοχριστιανικού πληθυσμού της περιοχής δια μέσου των αιώνων. Αυτό πιστοποιείται όχι μόνο από το γεγονός της ιδιαίτερα εξέχουσας διοικητικής, πολιτικής και πνευματικής θέσης που κατείχε ο ελλαδικός χώρος μέσα στην ευρύτερη δικαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου, αλλά και από την επιδειχθείσα ιδιαίτερη μητρική μέριμνα της Μεγάλης Εκκλησίας για την διαποίμανση, οργάνωση και διοίκηση των τοπικών Εκκλησιών του ελλαδικού χώρου.

Διοίκηση και οργάνωση της Εκκλησίας της Ελλάδος:
Το μάθημα εξετάζει την διοικητική οργάνωση της αυτοκέφαλης ορθόδοξης Εκκλησίας της Ελλάδος από την αντικανονική ανακήρυξή της σε αυτοκέφαλη Εκκλησία, το 1833, έως σήμερα. Με τη «Διακήρυξιν Περί της ανεξαρτησίας της Ελληνικής Εκκλησίας» του 1833, αρχηγός της Εκκλησίας, «κατά το διοικητικόν μέρος», έγινε ο ρωμαιοκαθολικός βασιλιάς Όθωνας. Με βασιλικό διάταγμα καταργήθηκε το παραδοσιακό κανονικό σύστημα διοίκησης της Εκκλησίας, δηλαδή το μητροπολιτικό με υποκείμενες επισκοπές και εισήχθη μια διοικητική διαίρεση των εκκλησιαστικών επαρχιών σύμφωνα με τη διοικητική διαίρεση της ελληνικής επικράτειας. Από τότε έως και τα τέλη του 20ου αιώνα συνέβησαν αρκετές μεταβολές του αριθμού καθώς και των ορίων των εκκλησιαστικών επαρχιών της Ελλάδος. Μελετώνται επίσης οι Πατριαρχικές και Συνοδικές Πράξεις (1866 και 1881) με τις οποίες παραχωρήθηκαν εκκλησιαστικές επαρχίες του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην Εκκλησία της Ελλάδος, το εκκλησιαστικό καθεστώς των λεγόμενων Νέων Χωρών (1928), η δημιουργία (1900) της ημιαυτόνομης Εκκλησίας της Κρήτης, το ιδιότυπο διοικητικό καθεστώς του Αγίου Όρους, της Εξαρχίας Πάτμου και των Πατριαρχικών Μονών, καθώς και ο Καταστατικός Χάρτης του 1977 και η εφαρμογή του.

Εκκλησιαστική διπλωματία και εθιμοτυπία στην Εκκλησία της Ελλάδος:
Η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι υποχρεωμένη να δραστηριοποιηθεί εντός ενός κόσμου κυριάρχων κρατών αλλά και άλλων παραγόντων με διεθνή παρουσία. Ως εκ τούτου, έρχεται σε επαφή και επικοινωνία με όλους αυτούς. Οι τοπικές Εκκλησίες (Πατριαρχεία,

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες, Αυτόνομες), από την πρώτη στιγμή της εμφάνισής τους έπρεπε να συνδιαλεχθούν και να διαπραγματευθούν με τις κοσμικές αρχές και τις άλλες Εκκλησίες. Με τον τρόπο αυτό αναπτύχθηκε μια διπλωματία στο χώρο της Εκκλησίας, προκειμένου να λυθούν τα προβλήματα που κατά καιρούς παρουσιάζονταν και να επιτευχθούν οι στόχοι της. Την εκκλησιαστική διπλωματία ανέπτυξαν ιδιαίτερα τα Πατριαρχεία, ιδιαίτερα το Οικουμενικό, ενώ εφαρμόστηκε και από την Εκκλησία της Ελλάδος, στις σχέσεις της με τις κοσμικές αρχές και τις άλλες Εκκλησίας. Στα πλαίσια του μαθήματος, θα μελετηθεί ο τρόπος με τον οποίο η Ελλαδική Εκκλησία εφάρμοσε και εφαρμόζει τη διπλωματία αυτή. Παράλληλα, μέσα στη μακραίωνη ιστορία της Εκκλησίας δημιουργήθηκε μια εθιμοτυπία, η οποία αφορά στην τάξη μεταξύ των τοπικών Εκκλησιών, καθώς και στη συμπεριφορά των προκαθημένων των Εκκλησιών, των ιεραρχών, των κληρικών και των μοναχών απέναντι στις εκκλησιαστικές, και τις κοσμικές αρχές. Η εκκλησιαστική εθιμοτυπία προβλέπει ρυθμίσεις για κάθε έκφανση της ζωής της Εκκλησίας, από τις πιο απλές μέχρι τις πιο σύνθετες. Φυσικά, στην εθιμοτυπία αυτή καθοριστικό πλαίσιο είναι η τάξη των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών. Η λειτουργία της Ορθόδοξης Εκκλησίας στηρίζεται στην παράδοση και την εθιμοτυπία, τις οποίες και χρησιμοποιεί για την πορεία της προς το μέλλον.

Τα βήματα του απ. Παύλου στην Ελλάδα:

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο φοιτητής θα μπορέσει να κατανοήσει τις συνθήκες κάτω από τις οποίες διαδόθηκε από τον απόστολο των εθνών Παύλο ο Χριστιανισμός στην Ελλάδα και συνεπώς στην Ευρώπη. Επίσης μέσω της κριτικής προσέγγισης των φιλολογικών πηγών (κατεξοχήν των Πράξεων των Αποστόλων και των παύλειων Επιστολών), των επιγραφών και των άλλων αρχαιολογικών ευρημάτων, παλαιών και κατεξοχήν των νεότερων, θα είναι ικανός να ανασυνθέσει το κλίμα των ελληνικών πόλεων γύρω από το Αιγαίο Πέλαγος τον 1ο αι. π.Χ. - 2ο αι. μ.Χ. Θα "κοινωνήσει" τη στρατηγική, τη ρητορική και την "ποιμαντική τέχνη" που ακολούθησε ο απ. Παύλος για να κηρύξει τον εσταυρωμένο Μεσσία στις πόλεις της Μακεδονίας και της Αχαΐας καθώς και την πρώτη ανταπόκριση στη θεολογία του, την οποία σήμερα η Έρευνα μελετά από μια "νέα προοπτική". Τα "βήματα του απ. Παύλου στην Ελλάδα" δεν ενδιαφέρουν μόνον εκείνον που επιθυμεί να "ξεναγηθεί" στα νεότερα αρχαιολογικά δεδομένα, τα οποία ήλθαν πρόσφατα στο φως (μέσω των ανασκαφών της Αμφίπολης και ιδίως της διάνοιξης του Μητροπολιτικού Σιδηροδρόμου στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη) και είναι μάλλον άγνωστα σε όσους ασχολούνται κυρίως με την κλασική αρχαιότητα. Ταυτόχρονα ο φοιτητής θα "ανακαλύψει" τις απαντήσεις του αυθεντικού Χριστιανισμού σε επίκαιρα φλέγοντα θέματα, που αφορούν στην οικολογία, τα δύο φύλα και τις σχέσεις τους, τον αντισημιτισμό, εσωτερισμό, την ψυχική υγεία κ.ά. Σε μια εποχή έντονης κινητικότητας και αναζήτησης ταυτότητας, το συγκεκριμένο μάθημα συνιστά πρό(σ)κληση σε ένα ταξίδι αυθεντικής "ψυχαγωγίας" και ανακάλυψης του τι πραγματικά καινούργιο κομίζει ο Χριστιανισμός σε παγκοσμιοποιημένες κοινωνίες ώστε να προκαλεί μεταστροφή και ελπίδα.

Ορθόδοξος Πολιτισμός και ελληνική ταυτότητα:

Μελετάται ο ρόλος της Ορθοδοξίας και του χριστιανικού πολιτισμού στη διάσωση όχι μόνο της γλώσσας, αλλά και της ίδιας της ύπαρξης του Ελληνισμού. Ο ορθόδοξος πολιτισμός σημάδεψε το μεσαιωνικό και νεότερο ελληνικό πολιτισμό. Η αναγεννητική διασύνδεση Ελληνισμού και Χριστιανισμού υπήρξε ευεργετική για το Ελληνικό Έθνος και την ταυτότητά του. Όλα τα πολιτισμικά αγαθά του Ελληνισμού εξελίχθηκαν κάτω από την επίδραση του Χριστιανισμού, χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει, ότι ο Χριστιανισμός ως Ορθοδοξία μπορεί να ταυτιστεί με οποιονδήποτε πολιτισμό. Οι μορφές όμως και εκφράσεις του Ελλαδικού πολιτισμού έλαβαν περιεχόμενο Χριστιανικό, όπως και οι επιβιώσεις του αρχαίου Ελληνικού πολιτισμού. Η ιστορία της Εκκλησίας έγινε σημαντικότατο κεφάλαιο της ιστορίας του Ελληνισμού και σπονδυλική στήλη της εθνικής επιβίωσης και διαχρονικής παρουσίας του. Με τον τρόπο αυτό τέθηκαν οι πλέον σταθερές βάσεις για την καλλιέργεια και ανάπτυξη της αυτοσυνειδησίας και ταυτότητας στον ελληνικό χώρο.

Αναγνώριση-Τεκμηρίωση, Διαχείριση και Προστασία των χριστιανικών μνημείων του Ελλαδικού χώρου:
Μετά το πέρας του κύκλου διαλέξεων του συγκεκριμένου μαθήματος ο σπουδαστής του ΠΜΣ θα είναι σε θέση να αναγνωρίζει το χριστιανικό μνημείο, δηλαδή τι σημαίνει χριστιανικό μνημείο, ποια είναι τα χαρακτηριστικά του και ποιες είναι οι ιδιαιτερότητες των χριστιανικών μνημείων του Ελλαδικού χώρου κατά τη βυζαντινή εποχή, τη μεταβυζαντινή περίοδο, το διάστημα της Τουρκοκρατίας και τη σύγχρονη εποχή. Επίσης, θα μπορεί να παρουσιάσει στοιχεία σχετικά με την ανοικοδόμηση, τη δημιουργία του εφόσον πρόκειται για φορητό μνημείο, την αρχιτεκτονική, τη ζωγραφική και τη διάσωσή του μέσα στους αιώνες. Περαιτέρω, ο σπουδαστής θα καταστεί ικανός στην επιχειρηματολογία σχετικά με τον τρόπο διαχείρισης των χριστιανικών μνημείων του Ελλαδικού χώρου κατά εποχή και θα αποκτήσει τις απαραίτητες γνώσεις για τον τρόπο προστασίας τους ως μέρος της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς.

1. Τα μαθήματα μπορούν να αναμορφώνονται ή και να αντικαθίστανται με άλλα με απόφαση της ΕΔΕ του ΔΠΜΣ και έγκριση της Συγκλήτου, εφόσον κρίνεται σκόπιμο για την καλύτερη λειτουργία και διάρθρωση του Προγράμματος.
2. Η γλώσσα διδασκαλίας είναι η ελληνική. Συγκεκριμένα μαθήματα, συμπεριλαμβανομένων αυτών των επισκεπτών καθηγητών, μπορούν να διεξάγονται σε άλλη ευρωπαϊκή γλώσσα.
3. Η κατάρτιση του προγράμματος διδασκαλίας καθορίζεται από την ΕΔΕ. Οι ώρες των μαθημάτων είναι δυνατόν να μετατίθενται προκειμένου να μην παρακωλύονται οι δραστηριότητες των Τμημάτων και να διευκολύνονται οι εργαζόμενοι φοιτητές/τριες.
4. Η έναρξη και λήξη των εξαμήνων καθορίζεται από την ΕΔΕ. Ενδεικτικά, το χειμερινό εξάμηνο αρχίζει το Σάββατο της τελευταίας εβδομάδας του Σεπτεμβρίου ή το αργότερο, της πρώτης εβδομάδας του Οκτωβρίου και διαρκεί 13 πλήρεις εβδομάδες. Το εαρινό εξάμηνο αρχίζει το δεύτερο ή τρίτο Σάββατο του Φεβρουαρίου και διαρκεί 13 πλήρεις εβδομάδες. Στο τέλος κάθε εξαμήνου προβλέπεται επίσης μια εβδομάδα για τυχόν αναπληρώσεις μαθημάτων, καθώς και μια εβδομάδα εξετάσεων για όσα μαθήματα απαιτείται η διενέργεια γραπτών ή προφορικών εξετάσεων. Εάν δεν υπάρξουν αναπληρώσεις οι εξετάσεις πραγματοποιούνται την πρώτη εβδομάδα μετά το τέλος των μαθημάτων.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

1. Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών για κάθε μάθημα γίνεται από τον διδάσκοντα με συνδυασμό εργασιών ή/και εξετάσεων προόδου. Ο τρόπος εξέτασης και βαθμολογίας των φοιτητών διασφαλίζει το αδιάβλητο, την αντικειμενικότητα, τη διαφάνεια και τη συνέπεια. Η αξιολόγηση των επιδόσεων των φοιτητών γίνεται, από το 6 έως το 10 με δυνατότητα βαθμολόγησης: 6, 6.5, 7, 7.5, 8, 8.5, 9, 9.5, 10, ΕΛΛ (Ελλιπώς), και Ε (Αποτυχία, Επανάληψη).

α) Βαθμός ΕΛΛ (Ελλιπώς) δίδεται από το διδάσκοντα στην περίπτωση που ο φοιτητής, εξαιτίας σοβαρού λόγου, δεν έχει ολοκληρώσει οποιαδήποτε υποχρέωση που υπάγεται στις διαδικασίες αξιολόγησης του μαθήματος (π.χ. μη προσέλευση σε εξέταση ή η μη εμπρόθεσμη παράδοση υποχρεωτικής εργασίας για λόγους υγείας). Ο βαθμός ΕΛΛ μπορεί να αντικατασταθεί με βαθμό επιτυχίας μέχρι το πέρας των μαθημάτων του επόμενου εξαμήνου (12η εβδομάδα μαθημάτων). Αυτό πραγματοποιείται μόνο εφόσον ο φοιτητής εκπληρώσει μέχρι τότε όλες τις εκκρεμείς υποχρεώσεις του σχετικά με το μάθημα, γεγονός που γνωστοποιείται στη Γραμματεία με σχετικό έγγραφο του διδάσκοντα. Αν αυτό δεν συμβεί μέσα στην παραπάνω προθεσμία, ο φοιτητής υποχρεούται να επαναλάβει το μάθημα.

β) Βαθμός Ε (Αποτυχία, Επανάληψη) αντιστοιχεί σε βαθμό κάτω από έξι (6) ή στην περίπτωση κατά την οποία ο φοιτητής αδικαιολόγητα δεν παρουσιαστεί στις εξετάσεις ή δεν

καταθέσει την προβλεπόμενη εργασία εντός της δοθείσης προθεσμίας. Στην περίπτωση αυτή ο φοιτητής επανεξετάζεται μία μόνο φορά, σε επαναληπτική εξέταση που λαμβάνει χώρα μέσα σε διάστημα τεσσάρων (4) μηνών από την έκδοση των αποτελεσμάτων. Τα αποτελέσματα των επαναληπτικών αυτών εξετάσεων πρέπει να αποσταλούν στη Γραμματεία μέσα σε μία (1) εβδομάδα από τη διενέργειά τους. Εάν ο φοιτητής αποτύχει και πάλι, έχει τη δυνατότητα, για τελευταία φορά, να επαναλάβει το μάθημα (με την αντίστοιχη οικονομική επιβάρυνση) κατά το επόμενο εξάμηνο στο οποίο αυτό έχει προγραμματιστεί να διδαχθεί, χωρίς όμως πλέον να έχει δικαίωμα επανεξέτασής του σε περίπτωση αποτυχίας του στην πρώτη εξέταση. Στην περίπτωση που ο φοιτητής αποτύχει σε αυτή τη μόνη εξέταση ή δεν εμφανιστεί, διαγράφεται από το πρόγραμμα με απόφαση της ΕΔΕ.

2. Ο φοιτητής θα πρέπει να έχει εξετασθεί επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα που απαιτούνται στο ΔΠΜΣ, προκειμένου να του επιτραπεί η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας.

3. Οι διδάσκοντες υποχρεούνται να εκδίδουν τα αποτελέσματα των εξετάσεων το αργότερο μέσα σε διάστημα δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα εξέτασης. Ωστόσο, ειδικά για την περίπτωση επαναληπτικών εξετάσεων, ισχύει η βραχύτερη προθεσμία της παραγράφου 1 παρ. β΄ του παρόντος άρθρου.

Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία(άρθρο 34, παρ. 4 του Ν.4485/2017)

1. Μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων του Β΄ Εξαμήνου, ο μεταπτυχιακός φοιτητής πρέπει να ετοιμάσει προκαταρκτικό περίγραμμα έρευνας, με μορφή περίληψης της προς εκπόνηση διπλωματικής εργασίας και να προτείνει επιβλέποντα καθηγητή, με τη σύμφωνη γνώμη του τελευταίου. Ο επιβλέπων μπορεί να είναι μέλος ΔΕΠ των συμμετεχόντων στο ΔΠΜΣ Τμημάτων ή άλλων Τμημάτων των συνεργαζόμενων Πανεπιστημίων ή άλλου ΑΕΙ, ο οποίος έχει μερική ή εξ ολοκλήρου ανάθεση διδασκαλίας μαθήματος στο ΔΠΜΣ. Στο περίγραμμα έρευνας του μεταπτυχιακού φοιτητή πρέπει να προσδιορίζεται το θέμα που θα αναλυθεί, η μεθοδολογία της επιστημονικής του προσέγγισης καθώς και η βιβλιογραφία που θα χρησιμοποιηθεί. Η αποδοχή της ερευνητικής πρότασης του μεταπτυχιακού φοιτητή από τον επιβλέποντα γίνεται με κριτήρια τη συνάφεια του θέματος με το αντικείμενο του ΔΠΜΣ, την προσδοκώμενη επιστημονική συμβολή και τα διαφαινόμενα στοιχεία πρωτοτυπίας ως προς την προσέγγιση του υπό διερεύνηση ειδικότερου αντικειμένου. Η αποδοχή αυτή της ερευνητικής πρότασης επικυρώνεται με απόφαση της ΕΔΕ του ΔΠΜΣ.

2. Το θέμα της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας εγγράφεται σε ειδικό κατάλογο μεταπτυχιακών μελετών που τηρείται στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ. Στον κατάλογο αυτόν περιλαμβάνονται απαραιτήτως το ονοματεπώνυμο του υποψηφίου και του επιβλέποντος, η ημερομηνία έγκρισης του θέματος από την ΕΔΕ και η ημερομηνία περάτωσης της διαδικασίας, είτε με αποδοχή είτε με απόρριψη.

3. Ανάλογα με την εξέλιξη της εκπόνησης της διπλωματικής του εργασίας, ο μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια ενημερώνει τον επιβλέποντα καθηγητή, ο οποίος παρακολουθεί, με ημερολόγιο προόδου, αν τηρούνται οι στόχοι και οι προδιαγραφές της έρευνας.

4. Η έκταση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζεται στις 25.000 λέξεις τουλάχιστον, γραμματοσειρά TimesNewRoman, μέγεθος γραμματοσειράς κειμένου 12 και παραπομπών 10, διάστιχο 1,5, παράγραφος 1 εκ. και εκτύπωση σε μονές σελίδες.

5. Όταν περατωθεί η σύνταξη της διπλωματικής εργασίας, αυτή υποβάλλεται σε τρία (3) αντίτυπα στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ, με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος καθηγητή ότι πληροί τις προϋποθέσεις για να εισαχθεί προς κρίση.

6. Για την εξέταση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζεται από την ΕΔΕ Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν ο επιβλέπων καθηγητής και δύο (2) ακόμη μέλη, τα οποία πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο της εργασίας. Η Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή υποβάλλει την αξιολόγηση και τη βαθμολογία της διπλωματικής εργασίας στη Γραμματεία, για έγκριση από την ΕΔΕ του ΔΠΜΣ.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον υφίσταται αντικειμενική αδυναμία ή σπουδαίος λόγος (παραίτηση, ασθένεια), είναι δυνατή η αντικατάσταση του επιβλέποντα ή μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μετά από απόφαση της ΕΔΕ.

7. Μετά την ολοκλήρωση της συγγραφής της διπλωματικής εργασίας και τον ορισμό της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, ο μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια παρουσιάζει τα κύρια σημεία της διπλωματικής του εργασίας με τα συμπεράσματά της. Οι παρουσιάσεις των μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών γίνονται υποχρεωτικά μετά το τέλος του Γ΄ εξαμήνου για το σύνολο των μεταπτυχιακών φοιτητών. Η πρόσκληση και ανακοίνωση για τη δημόσια υποστήριξη των διπλωματικών εργασιών απευθύνεται από τον Διευθυντή του ΔΠΜΣ, ο οποίος, ύστερα από συνεννόηση με τον επιβλέποντα καθηγητή, ο οποίος συντονίζει και προεδρεύει στη διαδικασία αυτή, ορίζει την ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της. Η έκταση και η μορφή της παρουσίασης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας καθορίζονται στον Οδηγό Σπουδών του ΔΠΜΣ.

8. Μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από τον ορισμό της, η Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή αποφαίνεται για την αποδοχή ή μη και για τη βαθμολόγηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, με κλίμακα βαθμολογίας από μηδέν (0) έως δέκα (10), και αποστέλλει στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ το πρακτικό της εξέτασης του υποψηφίου. Αν, μετά την παρέλευση αυτής της προθεσμίας, διαπιστώνεται ότι ένα μέλος της Επιτροπής δεν έχει ανταποκριθεί στις σχετικές υποχρεώσεις του, το μέλος αυτό αντικαθίσταται με απόφαση της ΕΔΕ. Στην περίπτωση αυτή η διαδικασία αποδοχής και βαθμολόγησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας πρέπει να ολοκληρωθεί εντός τριάντα (30) ημερών.

9. Για να γίνει αποδεκτή από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή μια μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, πρέπει να ανταποκρίνεται στις παρακάτω απαιτήσεις:

α) Το θέμα και το περιεχόμενο της εργασίας να είναι συναφές με το αντικείμενο του ΔΠΜΣ.

β) Η πραγμάτευση του θέματος, χωρίς κατ' ανάγκη να έχει παντελώς νέα στοιχεία, να γίνεται με τέτοιο τρόπο προσέγγισης των πηγών και της βιβλιογραφίας, ώστε να παρουσιάζεται η προσωπική ερευνητική προσπάθεια και επίδοση του υποψηφίου.

10. Με απόφαση της ΕΔΕ είναι δυνατό να παρατείνεται κατά ένα (1) έτος ο χρόνος σύνταξης και κατάθεσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, ο φοιτητής διαγράφεται και ο κύκλος σπουδών θεωρείται ότι δεν ολοκληρώθηκε.

11. Δεν είναι δυνατή η αλλαγή του θέματος της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας του φοιτητή/τρια, παρά μόνο με απόφαση της ΕΔΕ μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντα καθηγητή. Η αλλαγή θέματος μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση λόγο για παράταση των παραπάνω προθεσμιών.

12. Η αναγόρευση των μεταπτυχιακών φοιτητών σε διπλωματούχους πραγματοποιείται με ανακοίνωση ενώπιον της ΕΔΕ και εφόσον έχει κατατεθεί η οριστική μορφή της εργασίας στην οποία έχουν συμπεριληφθεί οι παρατηρήσεις των μελών της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής. Κατά την τελική κατάθεση της η εργασία υποβάλλεται στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ ηλεκτρονικά καθώς και σε τρία έντυπα αντίγραφα μαζί με περίληψή της στην αγγλική γλώσσα. Πριν την οριστική κατάθεση της διπλωματικής εργασίας δεν εκδίδεται τίτλος.

13. Ο βαθμός του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) προκύπτει από τον σταθμικό μέσο όρο των μαθημάτων του ΠΜΣ και της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (η στάθμιση γίνεται από τις πιστωτικές μονάδες των μαθημάτων και της ΜΔΕ) και υπολογίζεται με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου, με τον ακόλουθο τρόπο: Ο βαθμός κάθε μαθήματος και της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, πολλαπλασιάζεται με τον αντίστοιχο αριθμό πιστωτικών μονάδων (ECTS) και το άθροισμα των γινομένων διαιρείται με τον ελάχιστο αριθμό πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του ΔΜΣ.

βαθμός Μ.Δ.Ε. = <u>άθροισμα γινομένων (βαθμού κάθε μαθήματος x αντίστοιχα ECTS κάθε μαθήματος) + (βαθμός μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας xECTS)</u> (σύνολο ECTS)

Ο βαθμός της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας εξάγεται από το μέσο όρο της βαθμολόγησής της από τα τρία μέλη της εξεταστικής επιτροπής. Προβιβάσιμος βαθμός είναι το έξι (6) και οι μεγαλύτεροί του. Η κλίμακα κατανομής των βαθμών για τον χαρακτηρισμό του τίτλου σπουδών είναι: Άριστα (08,50 έως 10,00), Λίαν Καλώς (06,50 έως 08,49), Καλώς (06,00 έως 06,49).

Άρθρο 7
Υποτροφίες
(άρθρο 35 και 45 του Ν.4485/2017)

1. Ο αριθμός των υποτροφιών που θα παρέχονται καταλαμβάνει το δέκα τοις εκατό (10%) επί του αριθμού των εγγραφέντων μεταπτυχιακών φοιτητών και θα δίνονται μετά το πέρας των σπουδών με ακαδημαϊκά, αντικειμενικά κριτήρια και σε φοιτητές κανονικής φοίτησης. Αφορούν δε τα τέλη φοίτησης του γ΄ εξαμήνου. Οι υποτροφίες μπορούν να αφορούν και την προσφορά υπηρεσιών και εγγράφονται στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό του ΔΠΜΣ. Οι όροι χορήγησης, οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των υποτρόφων καθορίζονται με απόφαση της ΕΔΕ.

2. Υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές παρέχονται και από άλλους φορείς, όπως ΙΚΥ, Υπουργείο Παιδείας, ΓΓΕΤ, Αυτοκέφαλες Εκκλησίες, Κοινοτικά Προγράμματα, άλλα Ιδρύματα και οργανισμούς δημόσιους ή ιδιωτικούς. Σε περίπτωση που μεταπτυχιακός φοιτητής έχει υποτροφία ή επιχορήγηση από άλλο φορέα δεν δικαιούται υποτροφία από το ΔΠΜΣ.

Παραλλήλως οι υπότροφοι πρέπει να είναι συνεπείς με τις υποχρεώσεις τους. Σε περίπτωση που υπότροφος μεταπτυχιακός φοιτητής δεν είναι συνεπής με τις υποχρεώσεις του, η ΕΔΕ προβαίνει σε ανάκληση της υποτροφίας του.

Άρθρο 8
Διδακτικό Προσωπικό
(άρθρα 36 και 45 του Ν. 4485/2017)

Τη διδασκαλία των μαθημάτων στο ΔΠΜΣ, μπορούν να αναλαμβάνουν:

Ι.Μέλη ΔΕΠ Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ και του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ, καθώς και Καθηγητές και Λέκτορες άλλων Σχολών και Τμημάτων των δύο συνεργαζόμενων Πανεπιστημίων ή και άλλων ΑΕΙ της ημεδαπής και αλλοδαπής.

ΙΙ. Μέλη της κατηγορίας ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ των οικείων Τμημάτων του ΔΠΜΣ και κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, εκτός αν το αντικείμενο είναι εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας για το οποίο δεν είναι δυνατή ή συνήθης η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής.

ΙΙΙ.Διδάσκοντες σύμφωνα με το Π.Δ. 407/80 των οικείων Τμημάτων του ΔΠΜΣ.

IV. Η ανάθεση της διδασκαλίας των μαθημάτων γίνεται κατά κανόνα σε ένα διδάσκοντα. Οι διδάσκοντες μπορούν να προσκαλέσουν εξειδικευμένους επιστήμονες για να δώσουν διαλέξεις κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Οι προσκεκλημένοι επιστήμονες μπορούν να καλύπτουν συνολικά όχι περισσότερες των τεσσάρων (4) διαλέξεων. Ο διδάσκων θα πρέπει να πραγματοποιήσει αυτοπροσώπως τουλάχιστον τις οκτώ (8) από τις δεκατρείς (13) προβλεπόμενες διαλέξεις και να διεξαγάγει ο ίδιος τις εξετάσεις του μαθήματος. Όταν η ανάθεση του μαθήματος γίνεται σε δύο διδάσκοντες, θα πρέπει ο καθένας από αυτούς να πραγματοποιήσει αυτοπροσώπως τουλάχιστον τις τέσσερις (4) από τις προβλεπόμενες δεκατρείς (13) διαλέξεις, καθώς και να συμμετάσχει στην διεξαγωγή των εξετάσεων του μαθήματος.

Επιπλέον, η ΕΔΕ του ΔΠΜΣ με απόφασή της, έχοντας υπόψη την εισήγηση του Διευθυντή του ΔΠΜΣ, μπορεί να καλέσει, *ως επισκέπτες,* καταξιωμένους επιστήμονες που έχουν θέση ή

προσόντα καθηγητή ή ερευνητή σε ερευνητικό κέντρο, καλλιτέχνες ή επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους με εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του ΔΠΜΣ από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 36 Ν. 4485/2017. Σε κάθε περίπτωση η ανάθεση διδασκαλίας των μαθημάτων, σεμιναρίων και ασκήσεων του ΔΠΜΣ αποφασίζεται από την ΕΔΕ, ύστερα από εισήγηση της ΣΕ.

Στις υποχρεώσεις των διδασκόντων περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η περιγραφή του μαθήματος ή των διαλέξεων, η παράθεση σχετικής βιβλιογραφίας, ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος, η επικοινωνία με τους/τις μεταπτυχιακούς/κες φοιτητές/τριες.

Η επιλογή των διδασκόντων στο ΔΠΜΣ γίνεται από την ΕΔΕ, με βάση τα παρακάτω κριτήρια:

α) Τη συνάφεια της ειδικότητας, της εμπειρίας και του διδακτικού και ερευνητικού του έργου με το αντικείμενο του ΔΠΜΣ.

β) Τη διαθεσιμότητα του υποψηφίου διδάσκοντα στο ΔΠΜΣ για τουλάχιστον δύο (2) ακαδημαϊκά έτη, έτσι ώστε να καθίσταται δυνατή η ολοκλήρωση της διδασκαλίας του μαθήματος και η επίβλεψη και εξέταση των μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών τις οποίες θα αναλάβει.

γ) Το δημοσιευμένο ερευνητικό έργο του υποψηφίου.

δ) Τις τυχόν προηγούμενες αξιολογήσεις φοιτητών, κυρίως από μαθήματα μεταπτυχιακού επιπέδου.

Επίσης, το κριτήριο της αποτελεσματικής και αρμονικής συνεργασίας υπερισχύει των ιεραρχικών αντιλήψεων. Τόσο για τη διοίκηση όσο και για τους διδάσκοντες στο ΔΠΜΣ αναγκαία είναι η προσήλωση στη φιλοσοφία και τις διεπιστημονικές αρχές του Προγράμματος.

Η ωριαία αποζημίωση των διδασκόντων για τη διδασκαλία, καθώς και η αποζημίωση για την επίβλεψη διπλωματικής εργασίας (thesis) ή για οποιοδήποτε άλλο ανατιθέμενο μεταπτυχιακό έργο, ρυθμίζονται με απόφαση της ΕΔΕ του ΔΠΜΣ.

Εάν στο τέλος ενός εξαμήνου διδασκαλίας καταδειχθεί ότι ο διδάσκων δεν ικανοποιεί πλήρως τα κριτήρια του ΔΠΜΣ, τότε είναι δυνατή η αντικατάστασή του με απόφαση της ΕΔΕ. Ο διδάσκων υποχρεούται να τηρεί τον παρόντα Κανονισμό ή κάθε άλλη διάταξη σχετική με το ΔΠΜΣ.

Υποχρεώσεις διδασκόντων

1. Ο υπεύθυνος (σε περίπτωση συνδιδασκαλίας: οι υπεύθυνοι) για τη διδασκαλία μαθήματος στο ΔΠΜΣ είναι υποχρεωμένος:

α) Να τηρεί πιστά και επακριβώς το πρόγραμμα και το ωράριο των παραδόσεων του μαθήματος.

β) Να ελέγχει αν οι φοιτητές που είναι παρόντες, και μόνο αυτοί, έχουν υπογράψει στο παρουσιολόγιο.

γ) Να καθορίζει το περιεχόμενο του μεταπτυχιακού μαθήματος, στο πλαίσιο της ύλης της ειδικότερης θεματικής του, με τρόπο ακαδημαϊκά έγκυρο και σύμφωνο με τις τρέχουσες εξελίξεις, όπως αυτό προκύπτει, μεταξύ άλλων, από τη χρήση διεθνώς καθιερωμένων σύγχρονων συγγραμμάτων και λοιπών επιστημονικών δημοσιευμάτων από τη διεθνή βιβλιογραφία.

δ) Να φροντίζει για τη συστηματική συσχέτιση του θεωρητικού μέρους της διδασκαλίας με την υψηλού επιπέδου πρακτική εφαρμογή της. Η προσπάθεια αυτή να ενισχύεται με την αξιοποίηση προσκεκλημένων ομιλητών, αναγνωρισμένων για την επαγγελματική πείρα και τις ειδικές επιστημονικές γνώσεις τους, ή με συνδυασμό και των δύο.

ε) Να τηρεί τουλάχιστον δύο (2) ώρες γραφείου την εβδομάδα, που θα επιτρέπουν την απρόσκοπτη επικοινωνία των φοιτητών μαζί του για θέματα που άπτονται των σπουδών τους και του συγκεκριμένου μαθήματος.

στ) Κατά την έναρξη του εξαμήνου, να υποβάλλει προς διανομή στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ το αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας του μαθήματος (syllabus), που θα καλύπτει σε εβδομαδιαία βάση την ύλη για κάθε διδασκόμενη ενότητα του μαθήματος, προτάσεις χαρακτηριστικών περιπτώσεων για μελέτη, καθώς και τη σχετική βιβλιογραφία.

ζ) Τα μέλη των Τριμελών Συμβουλευτικών Επιτροπών των μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών υποχρεούνται να υποβάλλουν στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ το έντυπο βαθμολογίας και αξιολόγησης της εργασίας για έγκριση από την ΕΔΕ του ΔΠΜΣ.

η) Κάθε διδάσκων που έχει τουλάχιστον τρία (3) χρόνια προϋπηρεσίας στο ΔΠΜΣ και ανήκει σε ένα από τα συνεργαζόμενα Τμήματα έχει την υποχρέωση να αποδέχεται τον ορισμό του από την ΕΔΕ ως Συμβούλου Σπουδών. Τα τρία (3) πρώτα έτη λειτουργίας του ΔΠΜΣ οι Σύμβουλοι Σπουδών επιλέγονται, με απόφαση της ΕΔΕ, μεταξύ των διδασκόντων με τη μεγαλύτερη διδακτική εμπειρία σε μαθήματα μεταπτυχιακού επιπέδου. Ο Σύμβουλος Σπουδών έχει την ευθύνη της παροχής συμβουλών προς τους φοιτητές σχετικά με τις σπουδές, την επιλογή μαθημάτων, την επιλογή κατεύθυνσης εξειδίκευσης, τη διπλωματική εργασία και άλλα συναφή θέματα. Ο ορισμός του Συμβούλου Σπουδών πραγματοποιείται με την έναρξη κάθε νέου κύκλου του ΔΠΜΣ και διαρκεί καθ' όλη τη διάρκεια σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή. Αντικατάσταση του Συμβούλου Σπουδών δεν είναι δυνατή, παρά μόνο για αναπότρεπτο λόγο που κρίνεται από την ΕΔΕ.

θ) Κάθε διδάσκων του ΔΠΜΣ οφείλει να σέβεται και να τηρεί τις αποφάσεις της ΕΔΕ, καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία (π.χ. να μη χρησιμοποιεί μεταπτυχιακούς φοιτητές για ιδίους ερευνητικούς σκοπούς).

2. Η μη τήρηση όλων των παραπάνω, χωρίς σοβαρή και τεκμηριωμένη δικαιολογία, αποτελεί λόγο για διακοπή, με απόφαση της ΕΔΕ, της διδακτικής ή άλλης σχέσης του διδάσκοντα με το Πρόγραμμα.

Άρθρο 9
Έσοδα Προγραμμάτων-Διαδικασία Οικονομικής Διαχείρισης
(άρθρο 37 του Ν. 4485/2017)

Τα έσοδα του ΔΠΜΣ προέρχονται από:

α) τα προβλεπόμενα τέλη φοίτησης,

β) τον προϋπολογισμό των ΑΕΙ και των συνεργαζόμενων για την οργάνωσή του φορέων,

γ) τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,

δ) δωρεές, παροχές, κληροδοτήματα και κάθε είδους χορηγίες φορέων του δημόσιου τομέα, όπως οριοθετείται στην περίπτωση α΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν. 4270/2014 (Α΄ 143) ή του ιδιωτικού τομέα,

ε) πόρους από ερευνητικά προγράμματα,

στ) πόρους από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων διεθνών οργανισμών,

ζ) μέρος των εσόδων των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ) των ΑΕΙ,

η) κάθε άλλη νόμιμη αιτία.

Πιθανοί πόροι μπορούν επίσης να προέρχονται από:

α) διαφανείς χορηγίες επιχειρήσεων και οργανισμών,

β) αμοιβές από άλλες παράλληλες δραστηριότητες, μελέτες ή έρευνες που εκπονεί το προσωπικό στα πλαίσια του ΔΠΜΣ,

γ) δωρεές προσώπων και κληροδοτήματα,

δ) ερευνητικά προγράμματα, ευρωπαϊκά και συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα,

ε) άλλες διαφανείς χρηματικές εισροές.

Στην περίπτωση που εισρεύσουν πιθανοί πόροι, θα μειωθούν αναλογικά τα δίδακτρα των μεταπτυχιακών φοιτητών.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 37 παρ. 4 του Ν. 4485/2017 η διαχείριση των εσόδων του ΔΠΜΣ γίνεται από τον ΕΛΚΕ[2] και κατανέμεται κατά 70% σε λειτουργικά έξοδα του Προγράμματος και κατά 30% σε λειτουργικά έξοδα του Ιδρύματος.

3. Η ΕΔΕ του ΔΠΜΣ προτείνει τη διάθεση οικονομικών πόρων εκ του 30% για αγορά υλικού, εξοπλισμό αιθουσών διδασκαλίας, εργαστηρίων, σπουδαστηρίων και γραφείων, προμήθεια βιβλίων, περιοδικές αμοιβές έκτακτου προσωπικού γραμματείας κ.λ.π.

4. Μεταξύ των δύο συνεργαζόμενων Πανεπιστημίων ρητά συμφωνείται διά του παρόντος ότι το ήμισυ του ως άνω ποσού του 30%, δηλαδή ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) των εσόδων των τελών φοίτησης του Προγράμματος, θα διατίθεται κατ' έτος για τις ανάγκες του επισπεύδοντος Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ και του συνεργαζομένου Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ.

5. Η ΕΔΕ του ΔΠΜΣ προτείνει στη Σύγκλητο του ΑΠΘ κάθε τυχόν αναγκαία αναπροσαρμογή του ύψους των διδάκτρων, τον καθορισμό των αμοιβών των διδασκόντων και την αναπροσαρμογή αυτών. Όλες οι παραπάνω προτάσεις της ΕΔΕ του ΔΠΜΣ χρήζουν σε κάθε περίπτωση της έγκρισης της Συγκλήτου του ΑΠΘ.

6. Αίτηση φοιτητή για επιστροφή διδάκτρων ενός εξαμήνου επιτρέπεται μόνο εφόσον αυτός επικαλείται και αποδεικνύει επαρκώς τη συνδρομή εξαιρετικά σοβαρού λόγου για διακοπή της φοίτησης και η αίτησή του αυτή υποβληθεί στην ΕΔΕ του ΔΠΜΣ το αργότερο εντός είκοσι (20) ημερών από την έναρξη των μαθημάτων του εξαμήνου.

7. Το ΔΠΜΣ οφείλει ετησίως να δημοσιεύει, με ανάρτηση στην ιστοσελίδα του, απολογισμό εσόδων-εξόδων, με αναγραφή της κατανομής των δαπανών ανά κατηγορία και ιδίως το ύψος των τελών φοίτησης, των αμοιβών των διδασκόντων στο ΔΠΜΣ και του αριθμού των διδασκόντων που τις εισέπραξαν.

Άρθρο 10
Διοικητική Υποστήριξη - Υλικοτεχνική Υποδομή

Τη διοικητική υποστήριξη του ΔΠΜΣ αναλαμβάνει το επισπεύδον Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ και την οικονομική διαχείρισή του ο ΕΛΚΕ του ΑΠΘ.

Στους χώρους του ΑΠΘ λειτουργεί Γραμματεία του ΔΠΜΣ που επιλαμβάνεται των διαφόρων θεμάτων για την εφαρμογή του Κανονισμού και τη λειτουργία του Μεταπτυχιακού Προγράμματος (εγγραφές σπουδαστών, τήρηση φακέλων βαθμολογίας, αξιολογήσεις διδασκόντων, χορήγηση πτυχίων, πιστοποιητικών, βεβαιώσεων κ.ά.). Επίσης, διεκπεραιώνει τρέχοντα θέματα, που αφορούν το διδακτικό προσωπικό, τους σπουδαστές, το πρόγραμμα, τις επαφές με τις διάφορες υπηρεσίες και τα συνεργαζόμενα ιδρύματα και φροντίζει για τις δημόσιες σχέσεις και την προβολή του Προγράμματος.

Στη Γραμματεία προσλαμβάνονται υπάλληλοι με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου (ιδιωτικού δικαίου), εφόσον υπάρχουν ίδιοι πόροι του Προγράμματος για την κάλυψη της αποζημίωσής τους, των ασφαλιστικών εισφορών, κλπ.

Το προσωπικό της Γραμματείας προσλαμβάνεται με αντικειμενικές και αδιάβλητες διαδικασίες.

Στη λειτουργία της Γραμματείας του ΔΠΜΣ, συμβάλλει επίσης επιπλέον βοηθητικό προσωπικό, αποτελούμενο από τέσσερα (4) άτομα, το οποίο συντονίζει και υποστηρίζει τη διδασκαλία των μαθημάτων.

Για όλες τις ανάγκες λειτουργίας του ΔΠΜΣ διατίθεται η υλικοτεχνική υποδομή κυρίως του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ και, δευτερευόντως, του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας της Θεολογικής

[2]Βλέπε ερμηνευτική εγκύκλιο Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων με αριθμό 164530/Ζ1/3-10-2017 (ΑΔΑ: 3ΕΜ04653ΠΣ-ΥΑ4)

Σχολής του ΕΚΠΑ (αίθουσες διδασκαλίας, βιβλιοθήκες, εργαστήρια, νησίδες Η/Υ, προβολείς κ.λπ.).

Συγκεκριμένα το Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας ΑΠΘ, προκειμένου να εξυπηρετήσει τη διενέργεια του ΔΠΜΣ «Ελλάδα: Εκκλησιαστική Ιστορία και Πολιτισμός» διαθέτει:

1. *Αίθουσες Διδασκαλίας*

a. *Αίθουσα α΄(2ος όροφος κτηρίου Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ)*

Κλιματιζόμενη Αίθουσα διδασκαλίας 72 θέσεων

Εξοπλισμός: Προβολέας, Πτυσσόμενη Οθόνη, Ηχητική και μικροφωνική εγκατάσταση, πρίζες Δικτύου 100 Mbps fast Ethernet, Πίνακας μαρκαδόρου. Η αίθουσα είναι προσβάσιμη σε ΑΜΕΑ.

b. *Αίθουσα β΄ (3ος όροφος κτηρίου Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ)*

Κλιματιζόμενη Αίθουσα Διδασκαλίας 72 θέσεων.

Εξοπλισμός: Προβολέας, Πτυσσόμενη Οθόνη, Ηχητική και μικροφωνική εγκατάσταση, πρίζες Δικτύου 100 Mbps fast Ethernet, Πίνακας μαρκαδόρου.

2. Η αίθουσα είναι προσβάσιμη σε ΑΜΕΑ.

Οι παραπάνω αίθουσες, λόγω του εξοπλισμού τους, προσφέρουν επίσης τη δυνατότητα για την εξ αποστάσεως διεξαγωγή μαθημάτων και διαλέξεων.

2. *Εργαστήριο Ιστορίας, Πολιτικής, Διπλωματίας και Γεωγραφίας της Εκκλησίας / EusebiusLab*

3. Το Εργαστήριο Ιστορίας, Πολιτικής, Διπλωματίας και Γεωγραφίας της Εκκλησίας «EusebiusLab» λειτουργεί, από το Νοέμβριο του 2016 (ΦΕΚ 3657/11.11.2017), σε κοινόχρηστο χώρο του Τομέα Ιστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας ΑΠΘ.

4. Χωρητικότητα: 8 θέσεις

5. Τοποθεσία: 3ος όροφος κτηρίου Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

6. *Εξοπλισμός:* Γραφείο, Βιβλιοθήκη – αρχειοθήκη, δύο φορητές αναδιπλούμενες οθόνες προβολής (μεγάλη και μεσαία), σταθερός υπολογιστής, φορητός υπολογιστής, κάμερα υπολογιστή με μικρόφωνο, πρίζα δικτύου 100 MbpsfastEthernet, ασύρματη διαδικτυακή πρόσβαση μέσω του δικτύου accesspoint του ΑΠΘ, φωτοτυπικό μηχάνημα το οποίο παρέχεται από τη Γραμματεία του Τομέα Ιστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων. Το Εργαστήριο είναι προσβάσιμο σε ΑΜΕΑ.

3. Βιβλιοθήκη *(1ος όροφος κτηρίου Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ)*

Στη Θεολογική Σχολή του ΑΠΘ λειτουργεί Βιβλιοθήκη η οποία εξυπηρετεί τις ερευνητικές ανάγκες ΔΠΜΣ. Η Βιβλιοθήκη διαθέτει μεγάλο αριθμό βιβλίων συναφών του γνωστικού αντικειμένου του ΔΠΜΣ είναι οργανωμένη και επίσης παρέχει πρόσβαση σε ηλεκτρονικές πηγές.

Εξοπλισμός: αναγνωστήριο, αίθουσα παλαιτύπων, ασύρματο δίκτυο, Εκτυπωτής, Η/Υ για αναζήτηση, φύλαξη προσωπικών αντικειμένων, φωτοτυπικό μηχάνημα.

Υπηρεσίες: εκπαίδευση χρηστών, διαδανεισμός, δανεισμός, κάρτα, κρατήσεις.

Ο χώρος του Αναγνωστηρίου είναι προσβάσιμος σε ΑΜΕΑ.

4. *Αίθουσες διδασκαλίας στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας ΕΚΠΑ*

Αίθουσα «Σάββας Αγουρίδης» Νο 321(3ος όροφος κτηρίου Θεολογικής Σχολής ΕΚΠΑ)

Κλιματιζόμενη Αίθουσα διδασκαλίας 100 θέσεων

Εξοπλισμός: προβολέας, πτυσσόμενη οθόνη, ηχητική και μικροφωνική εγκατάσταση, μπρίζες δικτύου, πίνακας. Η αίθουσα είναι προσβάσιμη σε ΑΜΕΑ.

Άρθρο 11
Τελετουργικό Αποφοίτησης
(άρθρο 45 παρ. 1 εδαφ. ιε΄ του Ν. 4485/2017)

Η αναγόρευση των μεταπτυχιακών φοιτητών σε διπλωματούχους του ΔΠΜΣ γίνεται με ανακοίνωση ενώπιον της ΕΔΕ, στην οποία παρίστανται οι ενδιαφερόμενοι. Η διαδικασία αυτή είναι δημόσια. Το τελετουργικό αποφοίτησης ορίζεται με απόφαση της ΕΔΕ του ΔΠΜΣ.

Ο/Η αποφοιτήσας/σα μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια μπορεί να λαμβάνει, και πριν από την επίσημη αναγόρευσή του ως διπλωματούχου, πιστοποιητικό για την επιτυχή αποπεράτωση του κύκλου σπουδών του ΔΠΜΣ για διοικητική χρήση.

Στην τελετή ορκωμοσίας μετέχουν μόνο οι φοιτητές που έχουν περατώσει επιτυχώς τις σπουδές τους και έχουν εξοφλήσει πλήρως τις οικονομικές τους υποχρεώσεις.

Η τελετή ορκωμοσίας (απαγγελία όρκου) γίνεται με την τήβεννο του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας ΑΠΘ, παρουσία του Προέδρου της ΕΔΕ.

Άρθρο 12
Τύπος Απονεμόμενου Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.)
(άρθρο 45 παρ. 1 εδαφ. ιε΄ του Ν. 4485/2017)

Ο τίτλος του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι δημόσιο έγγραφο και εκδίδεται από τη Γραμματεία του ΔΠΜΣ. Στο Δίπλωμα αναγράφονται τα Τμήματα και τα Ιδρύματα που συμμετέχουν στην οργάνωση του ΔΠΜΣ, τα εμβλήματα των Ιδρυμάτων, η χρονολογία περάτωσης των σπουδών, η χρονολογία έκδοσης του ΔΜΣ, ο αριθμός πρωτοκόλλου αποφοίτησης, ο τίτλος του ΔΠΜΣ, τα στοιχεία του μεταπτυχιακού/κής φοιτητή/τριας και ο χαρακτηρισμός αξιολόγησης Καλώς, Λίαν Καλώς, Άριστα.

Επιπλέον του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών χορηγείται Παράρτημα Διπλώματος [άρθρο 15 του Ν. 3374/2005 και της Υ.Α. Φ5/89656/ΒΕ/13-8-2007 (ΦΕΚ 1466 τ.Β΄)], το οποίο είναι ένα επεξηγηματικό έγγραφο που παρέχει πληροφορίες σχετικά με την φύση, το επίπεδο, το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, το περιεχόμενο και το καθεστώς των σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία και δεν υποκαθιστά τον επίσημο τίτλο σπουδών ή την αναλυτική βαθμολογία μαθημάτων που χορηγούν τα Ιδρύματα[3].

Το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα τυπώνεται σε καλαίσθητη ειδική περγαμηνή, για την οποία, εφόσον το επιθυμούν, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα καταβάλλουν στην Επιτροπή Ερευνών του ΑΠΘ το ποσό των τριάντα (30)€,το οποίο αφορά τη δαπάνη για την αγορά της μεμβράνης και των εξόδων εκτύπωσής της. Με την καταβολή του παραπάνω ποσού οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, πέρα από τη μεμβράνη του πτυχίου, δικαιούνται να λάβουν δωρεάν και δύο (2) αντίγραφα του πτυχίου. Για κάθε νέο αντίγραφο πτυχίου ή για την έκδοση πιστοποιητικού αναλυτικής βαθμολογίας από τη Γραμματεία του ΔΠΜΣ, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα πρέπει να καταβάλλουν στην Επιτροπή Ερευνών του ΑΠΘ το ποσό των πέντε (5) €. Τα εν λόγω ποσά δύνανται να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Πανεπιστημίου.

Άρθρο 13
Λογοκλοπή

Καταθέτοντας οποιαδήποτε εργασία, ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται, με σχετικό έγγραφο προς την ΕΔΕ, να αναφέρει ότι δεν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων, χωρίς να παραπέμψει στα αντίστοιχα έργα. Η αντιγραφή αποτελεί σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας κάποιου/ας άλλου/ης, καθώς και η χρησιμοποίηση εργασίας άλλου/ης -δημοσιευμένης ή μη- χωρίς τη δέουσα ακριβή και σαφή αναφορά στη συγκεκριμένη πηγή. Η παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του/της ιδίου/ας του/της υποψηφίου/ας, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της ΕΔΕ για διαγραφή του/της.

---

[3]Βλέπε απόφαση της Συγκλήτου (συνεδρίαση 2913/23-7-2015, έγγραφο με αριθμό 5288/4-11-2015 με θέμα «Εξορθολογισμός της Γραμματειακής Υποστήριξης των Σχολών και των Τμημάτων του ΑΠΘ),

Οποιοδήποτε παράπτωμα ή παράβαση ακαδημαϊκής δεοντολογίας παραπέμπεται στη Συντονιστική Επιτροπή του ΔΠΜΣ για κρίση και εισήγηση για αντιμετώπιση του προβλήματος από την ΕΔΕ. Μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντος καθηγητή, η ΕΔΕ μπορεί να αποφασίσει την οριστική διαγραφή του υποψηφίου από το ΔΠΜΣ.

Ως παραβάσεις θεωρούνται και τα παραπτώματα της αντιγραφής ή της λογοκλοπής και γενικότερα κάθε παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας από μεταπτυχιακό/κή φοιτητή/τρια κατά τη συγγραφή εργασιών στο πλαίσιο των μαθημάτων ή την εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας [Βλέπε διατάξεις Ν.5343/1932 (άρθρα 120 έως 123), ΠΔ 160/2008 (23 έως 25)].

Άρθρο 14
Οδηγός Σπουδών

Με την έναρξη του ΔΠΜΣ δημοσιεύεται και αναρτάται Οδηγός Σπουδών ο οποίος επικαιροποιείται όταν υπάρξει ανάγκη. Ο Οδηγός Σπουδών περιλαμβάνει, ιδίως, το πρόγραμμα μαθημάτων, τα ονοματεπώνυμα των διδασκόντων, τα δικαιώματα των μεταπτυχιακών φοιτητών (κοινωνικές παροχές, υποτροφίες, δάνεια, κλπ), τις υποχρεώσεις τους, καθώς και πληροφορίες για τη λειτουργία των σπουδαστηρίων και των βιβλιοθηκών των συνεργαζόμενων Τμημάτων.

Άρθρο 15
Μεταβατικές ρυθμίσεις

Οι φοιτητές που έχουν ήδη εγγραφεί στο ΔΠΜΣ κατά την έναρξη ισχύος του Ν.4485/2017, καθώς και οι φοιτητές που εγγράφονται και αρχίζουν τη φοίτηση το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 στο ΔΠΜΣ έως τη δημοσίευση του Ν.4485/2017, συνεχίζουν και ολοκληρώνουν το Πρόγραμμα, σύμφωνα με τις ισχύουσες, έως την έναρξη ισχύος του Ν.4485/2017, διατάξεις(άρθρο 85 παρ. 2 του ν. 4485/2017).

Οι διατάξεις του παρόντος Κανονισμού λειτουργίας του ΔΠΜΣ μπορούν να τροποποιούνται, μετά από τεκμηριωμένη εισήγηση, με απόφαση της ΕΔΕ και έγκρισή της από τις Συγκλήτους των δύο συνεργαζόμενων Πανεπιστημίων.

Οποιοδήποτε θέμα προκύψει στο μέλλον που δεν καλύπτεται από την σχετική νομοθεσία ή τον οικείο Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, θα αντιμετωπιστεί με αποφάσεις της ΕΔΕ του ΔΠΜΣ και της Συγκλήτου των Ιδρυμάτων με τροποποίηση του Κανονισμού και δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.